

Norsk Folketidning

No. 7.

Dette Blad udkommer hver
Lørdag.

Kristiania den 15 Februar 1868.

Fjerdingaarlig: fint Papir 48 f ,
simpelre 30 f .

3 die Merg.

Indhold:

En Sverdagshistorie. — Skiløberen af Billedhugger Borch
(med Udbildning). — Økonomi og Statistik. — Om Forslaget
til en ny Foreningsakt. — Udgravninger i Ninive (med Uf-
buddning). — De sidste Begivenheder. — Christiania. — Ny-
heder.

En Sverdagshistorie.

Meddelt af B. Dunker.

For nogle Dage siden kom en middelaldbrende Kone med et vejrbit, ærligt Ansigt, beskedent og tillidvækkende Væsen ind til mig og spurgte, om jeg vilde høre paa en stakkels fattig Kone, der intet havde at betale mig for min Umage, men havde lidt en Overlast, som hun syntes var for tung til, at hun kunde bære den.

Jeg svarede, at jeg gjerne vilde høre paa, hvad hun havde at beklage sig over, og bad hende begynde med at fortælle, hvem hun var.

Hun sagde, at hun hedte Johanne Thoresdatter, var gift med Stomager Claus Hansen, der nu i 3 til 4 Aar havde været sengeliggende af Vatterfot, og med hvem hun havde en Søn, Frithjof, der nu var henved 15 Aar gammel. De boede paa Galgeberget, og hun ernærede sig selv, sin Mand og sin Søn ved paa Torvet at forhandle Wildt, Æg og deslige.

Søndag Eftermiddag, fortalte hun, den 12te Januar dette Aar, kom Sønnen hjem og leverede hende tre Femdalerfædler, som han sagde at have fundet paa Jernbanebroen. Da hun den følgende Mandag Morgen gik til Torvet, tog hun Pengene med for at levere dem paa Politikammeret. Paa Torvet hørte hun af de andre Koner, at en Sadelmager, Nils Johannesen, den forrige Dag skulde have tabt nogle Penge paa Jernbanebroen, og hun besluttede derfor at bringe de fundne Penge til ham. Men da kort efter Johannesens Datter kom til og sagde, at det var 25 og ikke 15 Daler, Faderen havde tabt, gik hun paa Politikammeret og leverede Pengene der med Opgave om, naar, hvor og af hvem de vare fundne.

Da hun om Eftermiddagen kom hjem fra Torvet, sagde hun til Sønnen, at han strax maatte gaae til Sadelmager Johannesen, der boer ved Jernbanebroen, sige ham, at hun havde leveret Pengene paa Raadstuen, og vise ham, hvor han havde fundet de 15 Daler, saa kunde man maafee ogsaa finde de øvrige 10.

Strax efterat Gutten var gaaen i dette Grinde, kom en Konstabel og spurgte efter den Gut, der havde fundet de 15 Daler. Moderen svarede, at Gutten i dette Øjeblik var gaaen til Ejeren, Johannesen, for at vise ham, hvor Pengene

vare fundne, og hun tilbød sig at ledsage Konstabelen til Johannesen, hvor de maatte finde Gutten. Konstabelen afflog hendes Følge, sagde, han nok selv skulde finde Gutten, og gik.

Medens Moderen forblev hjemme, gik Konstabelen efter Gutten, som han strax fandt. Han tog ham fat og fordrøede, at han skulde gjøre Rede for de manglende 10 Daler, som han ogsaa maatte have fundet. Da Gutten svarede, han ikke havde fundet mere end de 15 Daler, som Moderen havde leveret paa Politikammeret, og at han intet vidste om de øvrige 10, bragte Konstabelen ham til Politistationen paa Grønland, og her blev han af den derværende Politibetjent sat ned i en mørk Kjelder, idet Politibetjenten sagde: „her skal du sidde, din Knegt, til du skaffer Tieren.“

Da Gutten var kastet ned i det mørke Hul og dette luftet, skreg og hylede han af Rædsel, og da Konstabelen igjen kom ned til ham, sagde han grædende og skjælvende af Angst, at naar han bare kunde slippe ud af den mørke Kjelder, vilde han

fige, hvor de 10 Daler vare. Konstabelen spurgte, hvor han havde gjemt Pengene, og Gutten svarede, at han havde gjemt dem i Gangen udenfor Kjøkkenet i sin Moders Bolig. Did blev han nu bragt af Konstabelen. Han vilde strax løbe ind i Kjøkkenet til sin Moder, men hindredes derfra af Konstabelen, som fordrøede, at han først skulde paa-vise, hvor Pengene vare skjulte. Men istedetfor at vise noget Skjulested raabte Gutten kun: „Moder, Moder, kom og hjælp mig!“

Moderen hørte fra Kjøkkenet det hjertesjærende Skrig og kom ud i Gangen.

„Moder, Moder,“ raabte Gutten, „du maa skaffe 10 Daler! Giv ham 10 Daler, Moder, ellers kaster han mig igjen i det mørke Hul.“

„Jeg har ingen 10 Daler, Gud bedre det,“ sagde den ullykkelige Moder, „men har du taget Pengene, saa faaer du selv skaffe dem frem.“

„Nei, nei, Moder,“ raabte Gutten, „jeg har ingen 10 Daler taget, men de kastede mig i et mørkt Hul og sagde, jeg skulde ikke komme ud af det igjen, førend jeg skaffede de 10 Daler, og saa sagde jeg, at jeg havde dem her, for at blive bragt hjem, og for at du kunde skaffe 10 Daler, saa jeg ikke igjen blev kastet i Hullet.“

Moderen tændte Lys, thi det mørkede af Aftenen, sagde til Konstabelen, at han maatte søge og ransage paa det nøjagtigste, og hjalp ham hermed, medens Gutten vred sine Hænder i Fortvivlelse, sigende, at han ingen Penge havde gjemt bort.

Saa løb han ind i Kammeret, hvor den syge Fader laa, kastede sig over ham og raabte: „kjære Fader, staa op og følg med mig,“ og Moderen hørte ham: „følg med mig, Moder, lad mig ikke gaae alene.“ Ogsaa en Nabo-kone, som kom til, tryglede han om at følge med sig.

Da Konstabelen havde forvisset sig om, at ingen Penge vare at finde, tog han det grædende Barn med sig tilbage til Politistationen, hvor han sagde til Politibetjenten, at Gutten burde have Bank, fordi han havde narret ham med sig, uagtet han ikke vilde komme frem med de fundne Penge.

Politibetjenten sagde, at Konstabelen skulde bringe Gutten paa Raadstuen og der sætte ham i Arrest, men ikke sammen med Moderen, som han mente ogsaa vilde blive arresteret. Ordren blev udført, og Gutten sat i Arrest, efterat man havde visiteret ham og frataget ham Uhr og Lommeprælade, som Gutten forgjæves forsikrede, han havde faaet af sin Moder, men som man sagde han maatte have stjaalet.

Den følgende Morgen gik Moderen til Raadstuen og ind i Arrestfælen. Der stod en Politibetjent, hvem hun spurgte,

Skiløberen.

om ikke den Gut, der var arresteret igaar Aftes, nu snart kom for Forhør. Politibetjenten sagde, at han ikke vidste det, men spurgte, hvem hun var, og da hun svarede, at hun var Guitens Moder, sagde Politibetjenten: „saa er De vel Medvidder deri.“

Med tungt Hjerte gif hun ud af Arrestfalsen, og medens hun vandrede frem og tilbage paa Trappen udenfor, vridende sine Hænder i Fortvivlelse, kom en Mand hen til hende og sagde: „Hør, Moer Johanne, jeg søger Dem for at sige Dem, at det staaer i Avisen, at en Mand i No. 7 i Smalgangen sidst Søndag har fundet 10 Daler paa Jernbanebroen; det maa være de 10 Daler, som Deres Søn er arresteret for. Gaa ind paa Politikammeret og bed dem see efter, saa maa Gutten blive fri.“

Det lod Johanne sig ikke sige to Gange. Hun aabnede Døren til det Værelse, hvor Politiet var, paa Klem, og bad fra Døren, at Bekjendtgjørelsen om de fundne 10 Daler maatte blive efterseet, saa hendes Søn kunde blive sluppen ud af Arresten, naar det viste sig, at han var uskyldig. Døren blev lukket, og hun blev staaende udenfor og ventede. Da noget efter en Politibetjent kom ud, spurgte hun ham, om der var blevet seet efter, og om Bekjendtgjørelsen om de 10 Daler var funden. „Det er ikke fandt,“ svarede Politibetjenten, „der er ingen Tier funden.“ Trøstesløs gif Johanne ud. Udenfor stod endnu Manden, der havde fortalt hende om Bekjendtgjørelsen. „Nu, Moer Johanne,“ sagde han, „har De endnu ikke faaet Deres Søn ud?“ Grædende sagde den stakkels Johanne, at det nok ikke var saa vel, at der var nogen Tier funden. „Vent lidt Johanne,“ sagde Manden, „jeg skal hente Bladet.“

Og Manden gif, og kom tilbage, og bragte hende Bladet, og deri stod Bekjendtgjørelsen om de fundne 10 Daler. Atter aabnede hun Døren til Politikammeret, leverede Bladet ind, pegede paa Stedet og bad dem læse. Atter blev Døren lukket, og hun stod atter udenfor og maatte vente længe, men saa fik hun Sønnen udleveret med Uhr og Sommerklæde, og senere gav man hende 60 Skilling i Funderløn af de fundne 15 Daler.

Da Johanne havde endt sin Fortælling, vedblev hun: „Det var nu det, jeg vilde spørge Advokaten om: er saadant rigtigt? skal den fattige maatte taale saadan Behandling, fordi han er fattig? Kunne de gjøre med os Staller, hvad de vilde? Kunne de kaste vore Børn i mørke Huller og Arreste og stramme Videt om ikke Livet af dem paa sliq Maade, skjønt de intet Ondt have gjort? Er der ikke ogsaa Lov og Ret for os?“

Først og fremst, svarede jeg, bør De takke Gud for, at den, der fandt de 10 Daler, var en ærlig Mand, saa Pengene kom frem.

„Sandt er det,“ svarede Johanne, „og det har jeg gjort, og skal jeg gjøre, saalænge jeg lever. Men ikke har jeg derfor at takke dem, der mishandlede mit arme Barn. Have de da Lov til saadant, og er der ingen Ret over dem?“

Visfelig, sagde jeg, er der overgaaet Dem stor og bitter Uret, og ingen Lovens Mand kan sige, at det ikke er saa. Men Politiet har ikke gjort andet, end hvad det ansaa for sin Pligt. Det havde her et Spor, som syntes det at maatte lede til Opdagelse af Sandheden. Deres Søn havde været i Besiddelse af de fleste tabte Penge, man fandt det derfor sandsynligt eller endog vist, at han maatte have dem alle, eller idetmindste vide, hvor de vare. Arrest er et Middel, som desværre kun altfor ofte benyttes til at fremtvinge Bekjendelse. Men Fejlen ligger ikke hos den enkelte Retsbetjent, der anvender Midlet. Den ligger heller ikke i Lovene, som aldrig have tilladt, end sige paabudt saadan Mishandling, men den ligger i den fejlagtige Mening, som er og i lange Tider har været herskende hos Juristerne og Domstolene i vort Land, at naar man kun ikke anvender egentlig Pinebøst, saa har man Ret til ved Arrest og andre lignende Midler at fremtvinge Tilståelse, og at en Tilståelse altid er sand, om den end nok saa meget er afgiven alene for at den Bekjendende kunde blive befriet fra den Tvang, hvorved man har villet fremkalde den. Egentlig havde Ulykken sin Grund deri, at Politiet ikke har forstaaet, at naar Nogen finder en Sum Penge, saa tjæler han enten det Hele eller Intet, og derfor han skulde vælge kun at stjæle en Del, saa bringer

ger han ikke selv det øvrige paa Politikammeret og leder Undersøgelsen hen paa sin egen Person. Men saa stor Mennekkendskab kan man ikke fordrø af en Konstabel eller Politibetjent.

„Altsaa,“ sagde Johanne, „Advokaten mener, at det er rigtigt og vel altsammen, og at der ingen Ret er at faae over dem, som have mishandlede mit arme, uskyldige Barn.“

Nogen Straf over den eller de vedkommende Politibetjente, svarede jeg, troer jeg neppe, De vilde kunne faae, og den vilde jo heller ikke hjælpe Dem til Noget.

Men sandelig, jeg vilde ønske, at alle Retsbetjente, store og smaae i hele Landet havde hørt Deres Fortælling om det mishandlede Barn. Den kunde vel bringe en og anden Retsbetjent til at betænke sig paa at kaste Børn i mørke Arreste for at tvinge dem til Bekjendelse. Jeg skal fortælle videre, hvad De har berettet mig. Dette er den eneste Maade, hvorpaa jeg troer at kunne hjælpe Dem og tillige gjøre mit Land en Tjeneste. Jeg skal sætte Deres Fortælling ind i et Blad, som kan udbrede den over det hele Land, saa at baade Retsbetjente og Politibetjente, Store og Smaae, Jurister og Andre kunne opfordres til alvorlig at tænke over denne Sag. Maaskee kunde det føre til, at idetmindste større Forsigtighed herefter blev anvendt, især med Hensyn til Børn.

Men ogsaa noget Andet bør gjøres. Tag Drengen med Dem og gaa ind i Justitsdepartementet. Fortæl der det Hele ganske saaledes, som De har fortalt mig det. Jeg tvivler ikke paa, at man i Departementet vil høre venligt paa Dem, og at Deres Fortælling ogsaa der vil gaae til Hjerte, som den har gjort hos mig. Det er da muligt, at Departementet foranlediger nogen nærmere Undersøgelse, og maaskee træffer det endog en Forsøgning, hvorved i Fremtiden et eller andet Barn kunde blive skaanet for en saadan Mishandling, som den, Deres Barn har maattet udstaae, en og anden Moder for den Lidelse, der er overgaaet Dem.

Skiloberen af Billedhugger Borch.

Blandt de mange af Billedhugger Borchs vakre Arbejder indtager en fremragende Plads hans Gruppe med de fire Figurer, Eggepiggen, Overraskelsen, Bueskytteren og Skiloberen, der hver for sig betegner en Gjerning i en af de fire Aarstider. Vort Billede viser den Sidstnævnte i Udøvelsen af en af vort Lands Ungdom meget yndet Vinterbedrift, den at øve sin Styrke og sit Herredømme over Legemet ved i susende Fart med store Hop og i de forskelligste Svingninger paa Ski at fare afsted nedover de snedækte Strækninger. Det er al den Livsfylde og Skønhed i et stærkt Legemes Former, der ved Bevægelsen blir anspændt til det Yderste, som Kunstneren har villet fremstille, og det har lykkes ham heldigt. Endnu er dette hans Arbejde ikke udført i Marmor, som Tilfældet med de tre andre i Gruppen, der er vandret til forskjellige Ejendoms herrer udenfor Landet, blandt Andre til Hs. Maj. Kongen. Vi haaber, at en eller anden indenlandsk Kunstforening, f. Ex. Nationalgalleriet, der i sin Samling endnu intet Arbejde har af Borch, vil give ham Anledning til at faa Kunstværket udført i den Materie, som for Betragteren først gir det sit rene og fineste Udtryk.

Økonomi og Statistik.

Stemmeretten og dens Udvælgelse i Norge.

Storhingsvalgene og det dermed forenede større Liv i de politiske Forholde i Landet er nu snart forhaanden. Man vil saaledes hele Landet rundt atter faa Anledning til at prøve og overveje, hvorvidt den nuværende Lovgivning for Valgene, Bestemmelserne om Stemmerettens Udvælgelse og Udvælgelse svarer til Folkets Fordringer, eller om nogen Forbedring i saa Henseende trænges. Denne Sag er ofte paa Bane, men i Regelen paa en Tid, da Drøftelsen ikke monner synderligt: det vilde være bedre om Valgerne eller de Stemmeberettigede selv, og især da under selve Valgtiden eller Tiden strax før, greb Anledningen til at udtale sig om, hvilke Forbedringer der ønskes eller bør

foretages. For at man i denne Sag kan have Forholdenes virkelige Tilstand for Øje og ikke tale altfor meget paa det Løse, skal vi nedenfor give nogle statistiske Tal og Tabeller, der er udarbejdet efter de Opgaver, som Regjeringen har faaet fra Landets forskjellige Overpræsider.

De gjentagne Klager i Aviserne over Mangel paa Interesse for vort politiske Liv er visse vel begrundede; thi man ser ofte Mænd blive indvalgt i Kommuneskolestyrelsen med nogle yderst faa Stemmer, og ikke engang hvor det gjælder Storhingsvalgene eller rettere Valg paa Valgmændene, siges Interessen at være saa stor og levende, som den burde. Denne Lunkenhed maa have sin Aarsag, og det gjælder altsaa at finde Grunden. Enten maa Styrelsen ligge i Lovgivningen eller hos Borgerne selv (eller begge i Forening - forstaar sig). I Almindelighed tilskrives man Loven den egentlige Skyld, og da den ikke uden videre kan forandres, saa taber Borgerne en Del af Interessen for det politiske Liv, og saa virker det Enc med det Andet til at forøge Lunkenheden. Var Lovgivningen i dette Stykke i alle Dele god og tilfredsstillende, saa vilde Borgerne nok deltage med større Interesse i det politiske Liv og Klagerne vilde enten falde bort eller alene rettes mod Borgerne selv. Saa skriver og taler man; men nu skal vi se lidt paa, om man har fuld Ret heri. Vi har her kun Storhingsvalgene for Øje.

Anferne mod den bestaaende Lovgivning kan deles i to Hoveddele. Først klages over, at Afgangen til at faa Stemmeret her i Landet er for snever, og at den bør udvides. For at undersøge om denne Anke er berettiget, kan man sammenligne Forholdene med Englands, der jo er bekjendt for at give sine Borgere størst Frihed og lettest Afgang til Indflydelse paa Statens Anliggender. Vi skal ikke her sammenligne Lovene; thi Forholdene er jo saa forskellige. Men vi skal holde os til Summen af begge Landes Stemmeberettigede, og da finder vi, at af hele Norges Befolkning i 1865, nemlig 1,700,000, var lidt over 128,000 Stemmeberettigede (men alle havde ikke faaet Stemmeret, da de ikke havde aflagt den befalede Ed); i Storbritanien og Irland er tilfammen 29,900,000 Mennesker, og omtrent 1,900,000 Stemmeberettigede; altsaa i Norge 75 Stemmeberettigede for hver 1000 Mennesker, i det britiske Rige er Forholdstallet efter den sidste Udvælgelse af Stemmeretten 63 - tredobbelte var det omtrent 40 af 1000. Men af de 128,000 Stemmeberettigede i Norge havde kun lidt over 80,000 Stemmeret, og saa bliver Forholdstallet omtrent 48 af 1000. Heraf ser man altsaa, at Stemmeretten i Norge er mere udvidet end i England, og dertil kommer, at det her i Landet for dem, der virkelig vil have Stemmeret, er langt lettere at faa samme, end i England. Altsaa kan ikke den anførte Anke være vel begrundet. Thi det er et ganske andet Spørgsmaal, om ikke andre end de i Loven bestemte, burde faa Stemmeret; om f. Ex. ikke Rundstaber og Dannelses var ligesaa god Stemmeretsbetingelse, som det at eje en liden Jordstykke eller bygge en nok saa liden Gaard.

En anden Anke er den, at Urvalgerne ikke faa tilstrækkelig Indflydelse paa Storhingsvalgene, idet de maa vælge Valgmænd eller Fuldmægtige for sig, uden at de dog have Afgang til at bestemme, hvem deres Fuldmægtige skal vælge. I de fleste, for ikke at sige alle Lande i Europa stemme Urvalgerne direkte, uden videre Mellemkomst, paa sine Storhingsmænd. Vort Valglovgivning ligner dog tildels den amerikanske, men den kan i bevægede Tider, eller naar Urvalgerne specielt ville have en bestemt Mand til Storhingsmand, ikke hindre, at Valgmændene maa vælge hvem Urvalgerne vil have. Man vælger nemlig kun dem til Valgmænd om hvem man har forvisset sig, at de vælger samme Mand, som Urvalgerne vil have. Den Ting er en lovlig Ting; men den viser jo tilfulde, at vor nuværende Valglovgivning i dette Stykke ikke har fuld Virkning i de Tider, hvori dens tilfattede Hensigt mest kræves. Og det er en Feil ved en Lov. - I sliq Tale er der uretlig god Mening, og naar man jævnlig hører, at den deles af mange, saa synes den Tid nær at man indfører direkte Valg, hvor dette høyer sig. Især vilde det være hensigtsmæssigt, naar en saadan Lovforandring kunde medføre større Liv i vore politiske Forholde.

Det virkelige Forhold synes med Alarhed at vise, at Interessen for det politiske Liv er i Aftagende; men vi maa lægge til, at de Kjendsgjerninger, hvoraf denne Mening udledes, maaske kan være paavirket af tilfældige Omstændigheder, som kan have fordunklet Forholdets sande Natur. Sagens Sammenhæng er nemlig den, at i 1865 var der 4,466 flere Stemmeberettigede i Landet end i 1859, men desuagtet var Antallet af de Stemmeberettigede, der ikke havde aflagt Ed (og altsaa ikke havde Stemmeret, fordi de ikke ønskede at have den), 2,140 flere i 1865 end i 1859; og blandt de Stemmeberettigede selv var Interessen aftaget saaledes, at der i 1865 afgaves 2,007 færre Stemmer end i 1859. Bærer Loven om de indirekte Valg Skylden, saa var Sagen klar. For at man kan dømmes herom, oplyser vi her om Forholdene.

Dyffillet i Tabel ser Forholdet i Riget saaledes ud:

År.	Stemmerets- kvalificerede.	Stemmeberettigede.	Et aflagt Ved Valg- ne mødte.
1859:	123,793	77,924	45,869
1865:	123,259	80,250	48,009
Forfjæl +	4,466	2,326	2,140
÷			2,007
hvoraf paa Landet:			
1859:	106,175	66,662	39,513
1865:	109,577	68,974	40,603
Forfjæl +	3,402	2,312	1,090
÷			477
og i Kjøbstæderne:			
1859:	17,618	11,262	6,356
1865:	18,682	11,276	7,406
Forfjæl +	1,064	14	1,050
÷			1,530

Interessen for at erhverve sig Stemmeret var forholdsvis blevet meget mindre i Kjøbstæderne end paa Landet, og af de Stemmeberettigede mødte ved Valget i Kjøbstæderne i 1865 et 13,6 pCt. mindre Antal end i 1859, medens de Mødendes Antal i Valgdistriktene paa Landet i 1865 kun var 2,2 pCt. mindre end i 1859. For Riget i det Hele taget var Antallet af Mødende ved Valgene i 1865 43,2 pCt., men i 1859 47,1 pCt., altsaa 3,9 mindre i 1865 end i 1859.

Tabel over Forholdet ved Stemmeretten og dens Udøvelse ved Valgene i 1865.

3 Kjøbstæderne:

Valgdistrikterne.	Antal Stør- thingsmænd.	Befolk- ningen.	Stemmeretskvalificerede og Forholdstallet til 1000 af Befolkningen.	Stemmeberettigede og Procenttallet til Stm. kvalificerede.	Mødende ved Valget og Procenttallet til Stemmeberettigede.
Kristiania, Kongsvinger og Hønefoss	(4)	59,398	3,328	56	1,598
Bergen	(4)	27,703	2,156	78	983
Trondhjem og Levanger	(4)	20,304	1,547	76	906
Stavanger	(2)	16,647	1,365	82	671
Drammen	(2)	13,032	1,032	79	726
Kristianssand	(2)	10,876	1,373	126	526
Frederikshald	(1)	9,219	908	98	360
Laurvig og Sandefjord	(1)	8,124	641	79	420
Tromsø, Hammerfest, Vardø og Vadsø	(1)	7,794	638	82	590
Frederikstad	(1)	6,833	424	62	273
Moss og Drøbak	(1)	5,791	450	78	360
Kristiansund	(1)	5,709	540	95	269
Malesund og Molde	(1)	5,349	502	94	423
Kongsberg	(1)	5,011	436	87	337
Arendal og Grimstad	(1)	4,953	464	94	428
Skien	(1)	4,776	407	85	327
Lønsberg	(1)	4,541	324	71	264
Hamar Lillehammer og Gjøvig	(1)	4,170	398	95	363
Kragerø	(1)	4,039	390	95	225
Sarpsborg	(1)	2,989	220	74	204
Vorsgrund	(1)	2,774	265	96	240
Østerrisør	(1)	2,335	268	115	241
Brevik	(1)	2,162	244	113	214
Holmestrand	(1)	2,084	175	84	146
Flekkefjord	(1)	1,622	187	115	182
Valgdistrikterne i Kjøbstæderne	(37)	238,285	18,682	78	11,276
Paa Landet:					
Kristians Amts Valgdistrikt	(5)	122,666	6,980	57	4,708
Hedemarkens	(5)	117,553	6,436	55	4,424
Søndre Bergenshus	(5)	113,386	10,864	96	6,073
Akershus	(4)	105,754	5,092	48	3,181
Romsdals	(5)	93,279	8,081	87	6,203
Søndre Trondhjems	(4)	89,756	6,884	78	4,601
Nordlands	(4)	89,668	6,572	73	4,323
Stavangers	(5)	88,202	6,802	77	4,248
Nordre Bergenshus	(5)	86,784	6,422	74	4,551
Nordre Trondhjems	(4)	81,472	4,400	54	3,207
Bufteruds	(4)	80,206	6,811	85	3,411
Smaalenes	(4)	75,679	5,198	69	3,344
Sarlsberg og Laurvigs	(4)	70,674	6,213	88	3,429
Bratsbergs	(4)	68,128	4,524	66	3,063
Lister og Mandals	(4)	61,259	7,720	126	3,977
Nedenæs	(4)	60,745	4,659	77	2,819
Finnmarkens	(4)	57,869	5,919	102	3,412
Valgdistrikterne paa Landet	(74)	1,463,050	109,577	75	68,974
For hele Riget i 1865		1,701,365	128,259	75	80,250
Do. i 1859		1,575,000	123,793	79	77,924

Sluttelig kan ogsaa bemærkes, at da der blandt hele Kjøbstadsbefolkningen kan antages at være 22 pCt. Mandfolk over 25 År, og blandt Landbefolkningen 23 pCt. Mandfolk over 25 År, saa vil Antallet af Stemmeretskvalificerede paa Landet udgjøre omtrent 33 af 100 Mandfolk over 25 År og i Byerne 36 af 100 Mandfolk over 25 År.

Af disse Tabeller kan man da se, at det paa Landet er vanskeligere eller mindre almindeligt at være Stemmeretskvalificeret end i Kjøbstæderne. Blandt Valgdistrikterne paa Landet er det forholdsvis største Antal Stemmeretskvalificerede i Lister og Mandals Amt (126 af 1000 Indbyggere), saa kommer Finnmarkens (det nuværende Finnmarkens og Tromsø tilfammen - med 102); derimod er det forholdsvis mindste Antal i Akershus Amt, nemlig 48 af 1000 Indvaanere og saa Nordre Trondhjems med 54 og Hedemarkens med 55. I Byerne er der forholdsvis ligemange Stemmeretskvalificerede i Kristianssand som i Lister og Mandals Amt - 126 af 1000 -, og dernæst kommer Østerrisør og Flekkefjord med 115; det forholdsvis mindste Antal i Byerne er i Kristiania, Kongsvinger og Hønefoss

Hvoledes Forholdet stillede sig i flere Henseender i de enkelte Valgdistrikter over hele Riget ved Valgene i 1865, vil sees af den følgende Tabel. Af de forskjellige Talstyrker, vil man kunne uddrage en hel Del interessante Oplysninger, men vi har ikke Rum til at gaa nærmere ind paa Alt. Hensigten med dette Stykke er jo blot at levere Materialier til Bedømmelsen af det politiske Liv i det Store taget, og Læseren faar selv ganske efter, hvad der specielt interesserer ham. Men en nærmere Forklaring over Tabellens Indretning er kanske ikke aldeles overflødig: Først staar Valgdistriktet, og i ( ) staar Antallet af de Storthingsrepræsentanter, som Valgdistriktet nu sender; saa kommer Folkemængden i Valgdistriktet og derpaa Antallet af Distriktets Stemmeretskvalificerede, hvis Forhold til Befolkningen er angivet i Rækken ved Siden for hver 1000 Indbyggere. Saa kommer Antallet af virkelige Stemmeberettigede med en Række Forholdstal tæt ved, der viser, hvormange af hver 100 Stemmeretskvalificerede, der virkelig havde Stemmeret. Og endelig kommer Antallet af de ved Valgene fremmødte, hvis Mængde i Forhold til hver 100 af de Stemmeberettigede er angivet i sidste Talrække.

Om Forslaget til en ny Foreningsakt.

Af B. Duncker.

V.

Den Sætning, som findes i Udkastets § 8, at det tilkommer Kongen „alene“ at beslutte i „alle“ til Kongemagten henhørende Regjeringsanliggender, er en for den svenske Grundlov ejendommelig Forskrift, der paa Grund af tidligere Tidens Forholde har faaet en udæstende Form. Dens Anledning kommer fra den saakaldte Frihedstid i Tidrummet mellem Carl den Tolvte og Gustav den Tredie, da Rigsraadet, der mere betragtede sig som Stændernes Repræsentant end som Kongens Raad, havde skaffet sig det berøgtede Navnstempel, som benyttedes i Stedet for Kongens egen Underskrift, naar denne uagtet Raadets Forlangende ikke blev meddelt. Kongen var nemlig i sin Tid kun et Medlem af Raadet og kunde overstemmes i dette. Ved Regjeringsformen af 1772 blev naturligtvis Navnstemplet med samt Stændernes og Rigsraadets Umagt afflattet, og nu var det, at i Modfætning til den saakaldte Frihedstids gjældende Regel den ny Regjeringsform i § 2 bestemte: „Konungen äger fyra Rike fino, som Sveriges Lag jäger, Han ock ingen annan.“ Dette er i Regjeringsformen af 1809, § 4, gaaet over til at lyde: „Konungen äger at alene fyra Riket paa det fätt, denne Regjeringsform förestrifver.“

I det nye Rigsakts-Udkast har man nu ikke ladet sig nøje med at afskrive den i Sverige gjældende Regjeringsforms Bestemmelse til Brug ogsaa for Norge, men man har gjort Forskriften end mere krigerisk og usand ved at tilføje „i alle til Kongemagten henhørende Regjeringsanliggender.“ Begge Sætninger eller Udfagn ere usande ikke alene i Norge, men ogsaa i Sverige. Kongen regjerer ikke alene, og han regjerer ikke i alle Regjeringsanliggender.

Sveriges Regjeringsform bestemmer i § 38, at ingen fra Kongen udgaaende Befaling udenfor militære Kommandofager har Gyldighed, medmindre den er medundertegnet af det Medlem af Statsraadet, af hvem Sagen er foredragen for Kongen. Finder den Foredragende, at Kongens Beslutning er stridende mod Regjeringsformen, skal han i Statsraadet derom gjøre Forestilling. „Fordrer Kongen dog“, siger Regjeringsformen, „at en saadan Beslutning skal udfærdiges, skal det være den Foredragendes Ret og Pligt at vægre sin Kontra-signation (Medunderskrift) og skal han som Følge deraf nedlægge sit Embede, hvilket han ikke igjen maa overtage, førend Rigets Stænder have prøvet og billiget hans Forhold.“

Denne Forskrift ikke alene forbyder Kongen, men gjør det umuligt for ham at regjere alene i Sverige.

Ligesaa forbyder eller forhindrer baade Sagens Natur og idetmindste Norges saavel Grundlov som andre Love Kongen fra personlig at beslutte i alle Regjeringsanliggender.

Derfor er ogsaa Bestemmelsen egentlig eller i det Væsentlige igjen ophævet ved Udkastets følgende 9de §, der tillader Oprettelsen af særskilt Regjering i hvert af Rigerne for disses indre Anliggender.

Denne Undtagelse er efter vor Mening det betænkeligste ved den hele Sag. Naar den ikke havde været, vilde man kunnet sige, at da Rigsakten naturligvis kun handler om Kongen som Unionsfonge, saa er det kun alle de unionelle Regjeringsanliggender, hvori Rigsakten paalægger Kongen selv at beslutte, og her vilde en saadan Forskrift ikke være urigtig, fordi Kongens Myndighed som Unionsfonge virkelig ikke kan udøves af nogen Anden end ham selv. Men ved Tilføjelsen af sin Undtagelse udfører § 9, at § 8 ikke alene handler om de unionelle Anliggender, men omfatter samtlige Regjeringsanliggender i begge Riger, være sig fælles eller for hvert enkelt. Men de enkelte Rigers særlige indre Anliggender komme ikke Unionen ved, og Rigsakten skal ikke handle om andet end Unionen, og hvad dens er. Unionen er udgaaet af de enkelte Riger, ikke disses af Unionen, Unionen bestaaer ved Indrømmelse fra de enkelte Riger, som vistnok er uigjentaldelig, men desuagtet dog er en Indrømmelse, de enkelte Riger derimod bestaae ikke ved Indrømmelse af Unionen, vi gjentage det, thi det kan ikke siges for ofte.

tilfammen, nemlig 56 af 1000, dernæst kommer Frederikshald med 62 og Lønsberg med 71. Paa samme Maade kan sees, hvormange virkelig Stemmeberettigede der findes i Forhold til de Stemmeretskvalificerede; Forholdstallet er paa Landet størst i Romsdals, Nordre Trondhjems og Nordre Bergens, men mindst i Bufteruds og Lister og Mandals. I Byerne er Forholdstallet størst i Flekkefjord og Sarpsborg, men mindst i Kristianssand og Frederikshald. Ved Valgene paa Landet var Kuntheden i 1865 størst i Stavangers Amt og Søndre Trondhjems og blandt Byerne i Stavanger og Skien, derimod var Interessen størst i Byerne Kristianssand og Lønsberg, og paa Landet i Romsdals Amt og Lister og Mandals Amt.

Det ligger endvidere i § 9, at dens Undtagelse er udtømmende, og at anderledes end ved at anordne særskilt Regjering for de enkelte Riger kan Kongen ikke unnlade selv personlig at beslutte i noget eneste under den udøvende Magt hørende Anliggende.

Tingen er i Virkeligheden umulig, og Undtagelsen er ligesaa usand som Regelen. Det er ikke alene ved Anordning af en Regjering i indre Anliggender, at Kongen overdrager Regjeringsmyndighedens Udøvelse til sit Raad eller dets enkelte Medlemmer. Naar Kongen er tilstede, eksisterer ingen fra ham forskjellig Regjering, der styrer i hans Naam og paa hans Vegne. Men en Mængde mere eller mindre vigtige Regjeringsgager afgjøres desuagtet af de enkelte Ministre og Departementschefer eller, som det i Tidens Sprog hedder, Departementer. Og det er ikke alene ved Kongelige Resolutioner og Instruxer, at saadant er anordnet. Forskjellige af vore Love overdrage en Mængde Anliggenders Overbestyrelse og endelige Afgjørelse til vedkommende Regjeringsdepartement. Alle disse Love skulde altsaa nu være opbevarede ved det nye Udkast § 8, da de aabenbart ikke ere hjemlede ved Undtagelsen i § 9, medens denne, som bemærket, viser, at § 8 ikke alene handler om Unionsregjering, men ogsaa om de enkelte Rigers særlige indre Styrelse. I detmindste saalænge Kongen opholdt sig i Norge, vilde det altsaa blive nødvendigt, at Kongen personlig besluttede og gav sin Underkrift ikke alene i de Sager, der i hans Fraværelse afgjøres af den norske Regjering, men ogsaa i alle de Sager, der nu expecteres af vedkommende Departement, en Virksomhed ikke alene af det Omfang, men ogsaa af en saadan Bestaaenhed, at den kunde bringe Tanken tilbage til Frihedstidens Naamstempel som en under saadanne Forholde for Kongen og Landet lige nødvendig Indretning.

Visjelig frygte vi lidet for, at nogen praktisk Vanskelighed skulde opstaa enten af § 8 eller § 9. Begge Forskrifter vilde føre et stille og ubemærket Liv, eller rettere sagt, de vilde aldrig komme til Liv, aldrig faae nogen Indflydelse paa det, hvorom de handle. Deres Virkning vilde kun bestaae i den dobbelte Stade, som de vilde gjøre dels ved at fornægte det sande Forhold mellem Unionen og de enkelte Riger, og dels ved at udfige noget, der i selve sit Indhold er usandt, og som derfor altid maa overtrædes.

Som Grund til at optage disse Bestemmelser angiver Komiteen foruden det almindelige Hensyn til de Betæneligheder, den ellers frygter mod Undtagelsen af dens § 71 (om at Rigsakten indeholder alle unionelle Bestemmelser) tillige „de advarende Exempler, som Sveriges Historie frembyder.“

Vi kunne ikke finde, at Sveriges Historie i denne Henseende indeholder nogen for vor Tid brugelig Advarsel. Udvælgelsen har til sine Tider raadet i de forskjellige Lande, og det har i Almindelighed kun været gennem Tyrstens Enevoldsmagt, at Nationerne have frelst sig fra Avelens eller enkelte Klassers endnu tungere Undertrykkelse og vundet frem til virkelig Folkefrihed. Men det er ikke fremdeles fornødent at bruge Absolutismens Ord, efterat de ere blevne intetsigende Talemaader, og endnu hundrede Aar efterat Fienden er forjagen, at lade Rigsakten raabe: Hannibal ante portas! (Fienden er over os!) Norge, for hvem det maatte tidligere var den største Ulykke, som det nu er den største Lykke, at det mangler saavel Avel som overhovedet forskellige Stænder, har i alt Fald ikke i sin Fortid nogen Opfordring til at deltage med Sverige i nogen Krig mod hine ijenfke Tilstande, der endog i Sverige forlængst ere døde og begravne og ikke give nogen Anledning til Frygt for, at de skulde ville gaae igjen. Og for Sveriges Vedkommende synes det os, at den storartede Opførelse af Standsinteresser og Særrettigheder, der ligger i Undtagelsen af den nye Rigsdagsordning, burde have beløst Komiteen i Henseende til enhver Frygt for Fornægtelse af de privilegerede Stænders Forsøg paa at tilegne sig Enevoldsmagten. ¶

Hvad Mellemsetningen i § 71 med eller uden Ordet „alle“ angaaer, da have vi allerede vist, at den bliver en nødvendig Del af enhver revideret Rigsakt, hvad enten den deri optages eller ikke.

Udgravningerne i Ninive.

Du vil erindre fra Din Bibel, at der fortælles, at det babyloniske Rige først blev erobret af Kaldæerne og senere af Assyrerne, blandt hvis Herskere nævnes Ninus, Dronning Semiramis, Salmanassar osv. I det mægtige assyriske Rige var Ninive Hovedstaden, en overmaade stor By, hvis Rigdom og Pragt maa have været forbaufende stor. Ninive laa paa den østlige Side af Floden Tigris og var i mange Aarhundreder Rigets Hovedstad. Men 606 Aar før Kristus blev Ninive ødelagt af Mederne og Babylonerne i Forening, efter at de havde belejret Byen i 3 Aar. Af den prægtige Hovedstad var kun Sagnet om den tilbage, og saa stor har Ødelæggelsen været, at man først for nogle og tyve Aar siden kom paa det Reue med, hvor Ninives mægtige Bygninger engang havde knejset som det Øpperste i et stort Rige.

I 1843 lod nemlig den franske Konsul Botta og Englænderen Layard undersøge den Egn, hvor Ninive antoges at have været. Udfaldet viste, at de havde været paa ret Spor; thi man fandt en Masse Oldtidsfager og i 1845 endog 4 store Bygninger, hvoraf den ene havde omtrent 30 pragtfulde Sale. Man fandt ogsaa et mægtigt Slot, hvis Gal var 160 Fod lang og 35 Fod bred. Siden den Tid er Udgravningerne blevne fortsatte med større og mindre Kraft ligetil den Dag idag. Hvad der er fundet, er af stor Værdsdygtighed og giver ypperlige Materialer til at forstaa og skaffe Oplysninger om Assyrernes Kunst og Videnskab, Religion og Folkeliv, fort sagt om hele deres Levenis. Men det er naturligvis meget vanskeligt at faa rigtig Greje paa Alt; thi mange Ting er uforklarlige, og andre synes at modsig, hvad man før antog som vist. I midlertid fortsættes Arbejdet, og Resultaterne af Gransningen meddeles i store, videnskabelige Werke. Det er endnu kun Brudstykker af det assyriske Folks Liv og Historie, man paa denne Maade har kunnet fremskille, men det synes afgjort, at Assyrernes Dannelses og Kunst stod meget over Ægypternes, men derimod under Grækernes.

Bort Billede fremstiller de indre Mure af en stor Bygning. Væggene ere prydede med Billedhuggerarbejde, der forestiller dels menneskelige Figurer, dels fantastiske Dyr med Krop som en Tyr, Hoved som en Mand og Vinger som en Fugl. Nogle er huggede i brogetfarvede Stenarter, andre i ufarvet Sten, der senere er farvet gul, rød, grøn, blaa eller sort. Ogsaa Malerier ere fundne paa Væggene, men baade disse og andre mindre varige Sager er naturligvis slemme medtagne efter at have ligget under Gruset i henved 2,500 Aar. Arbejderne ledes nu for en stor Del af Englænderne, og der kræves naturligvis megen Forsigtighed med Spader og Haffer, naar et stort Billedhuggerarbejde skal afslæbes. Efterhaanden er der fundet mange mærkelige Ting, der ved Rjeb og Gaver er bleven spredt udover hele Europa til de vigtigste Samlinger; til London sendes dog Brovparten.

De sidste Begivenheder.

Franriges lovgivende Korps har i disse Dage beskæftiget sig med et af Regjeringen forelagt Udkast til en ny Presselov. Dette Udkast indeholder flere væsentlige Forandringer og vil, naar det gaar igjennem, give Pressen en friere og bedre Stilling, end den hidtil har havt under Kæiser Napoleons Regjering. Der skal ikke længer kræves Regjeringens Tilladelse til Udgivelsen af et Blad, Pressen befries for det Formynderskab af Styrelsen, hvorunder den hidtil har staaet, og den trykkende Stempelafgift, som ethvert Blad hidtil har maattet udrede, bliver nedsat. Men Bladets Ytringsfrihed bliver paa den anden Side fremdeles holdt indenfor meget snævre Grændser; det skal ikke være Juryn, men Politiretterne, som kommer at afsige Skendelser i Pressesager, og disse have, som det heber, i de sidste 16 Aar ikke fristjendt nogen for Pressesforsøelser Tilladelse. Man har sammenlignet den Frihed, som den nye Lov vil give Pressen, med Fængens Frihed i Fængselsgaardene, og det er vel ikke tvivlsomt, at Udkastet ikke paa langt nær tilfredsstiller det franske Folks stadigt voksende Frihedstrang. Det er ogsaa blevet stærkt angrebet af den frist-

bede Opposition i Kammeret, hvis Førere ikke have forsvaret denne Lejlighed til at udtale en skarp Dabbel over Kæiserdømmet. Thiers sagde hoversende til Ministrene: „I negtede os tidligere Pressefrihed og andre politiske Friheder, idet I puffede paa Ederes Ufejlsbarhed; men efter Krimkrigen kom Loget til Mexico og Begivenhederne i Tybftland, og nu maa I finde Eder i at tage Hensyn til den offentlige Mening“. Jules Favre, som med sin sædvanlige Veltalenhed paaviste Nødvendigheden af Pressefrihed for en fri Stat, gav en Skildring af Frankriges Stilling i det Hele og henviste da til de glimrende Løfter, som Regjeringen for knap to Aar siden havde givet om det Velsære og den Lykke, Landet gik imøde, medens Forholdet nu, efter hans Mening, i Virkeligheden var et saadant, at der herstede Usikkerhed og Fare uadtil, Mistillid og Forarmelse indadtil.

Af et Par af Forsamlingens mest ansete Medlemmer blev der fremsat Endringsforslag til Loven, gaaende ud paa Indførelse af en mere abstrakt Pressefrihed; men disse blevne forkastede med stor Flertal, og der er neppe nogen Udset til, at de Mangler, hvoraf Udkastet lider, vilde blive afhjulpede denne Gang. Oppositionen i Kammeret er dog tilfunds at modtage det, som det er, og synes at have al mulig Grund til at prise sig lykkelig ved at opnaa saameget, som Udkastet byder. Medens nemlig Jules Favre og hans Tilhængere finde, at den nye Pressefrihed er for knapt tilmaalt, er der mange blandt Kæiserdømmets ivrigste og mest indflydelsesrige Tilhængere, som mene, at der er givet meget for meget. En af disse, Granier de Cassagnac, udtalte under Forhandlingerne i det lovgivende Korps, at den nye Lov var usynlig og ubetimelig, og at den vilde udsætte Kæiserdømmet for de største Farer. Det hedde, at det talrige Parti, hvortil denne Repræsentant hører, var besluttet paa at modstaae sig Loven, og at Regjeringen som Sølge heraf vilde tage den tilbage. Der udbredtes Nygter om, at Statsminister Rouher havde indgivet sin Ansøgning om Afsted for det Tilfælde, at Presseloven blev taget tilbage, at Kæiseren havde ladet Ansøgningen ligge ubesvaret en hel Dag, da han selv var meget tvivlsom, at Rouher's Fald var besluttet, og at der skulde dannes et nyt Ministerium under Ledelse af Hertug Persigny, der hører blandt Lovens Modstandere. Denne Usikkerhed varede dog ikke meget længe; thi allerede den 4de Febr. kunde Rouher optræde i Regjeringens Naam til Forbed for Lovens § 1, som var under Behandling i det lovgivende Kammer, og hvorved Nødvendigheden af Regjeringsstilladelse til et nyt Blads Oprettelse ophævedes, og han optraadte med saadant Eftertryk, at Paragrafen vedtoges med 223 Stemmer imod 7. Modstandernes Intriger for at standse Loven ere saaledes strandede, og der er gjort et Fremstridt i fristjendt Retning, som ikke bør anslaaes lavt. Det er det første Skridt, og det vil vistnok drage flere efter sig. Regjeringen har vist Fasthed i at opfylde sine Løfter, og, naar man ubehøver den nye Pressefelses Mangler og de store Indskrænkninger, som Pressefriheden fremdeles vil være underkastet, da bør man ikke glemme, at Regjeringen dog ved denne Lov gjør væsentlige Indrømmelser, at den opgiver en næsten vilkaarlig Magt, og at den gjør dette, idetmindste udvortes, ganske utvungen og frivillig. Dette er noget stort og noget Nyt, idetmindste i Frankrigs Historie. I en Korrespondents fra Paris til et belgisk Blad heber det i Anledning af Presseloven: „Det er første Gang, at en Regjering i Pressesager gaar over fra et indskrænkende System til et mere og mere fristjendt System; thi vi have Ret til at haabe, at den nuværende Lov ikke er vore Lovgiveres sidste Ord. Under alle Regjeringer, som vi have haft siden det første Kæiserdømmes Dage, fandt det Modsatte Sted med en Naturløvs Uroffenhed. Efter alle de store Omvæltninger, som i de sidste femti Aar førte til en Regjeringsforandring, have vi oplevet, at disse Regjeringer begyndte med at give Pressen den videst gaaende Frihed og derpaa lidt efter lidt indskrænkede den, indtil de omsider tog de strengeste Forholdsregler. Den nuværende Regjering er, som sagt, den første, der har baaret sig helt anderledes ad.“

Kristiania.

Den 15 Februar 1868.

Af den Komite, hvis væsentligste Hverv det er at føre Kontrol med Norsk Folkeblads økonomiske Anliggender, er Hr. Konsul Hestye, Bureauchef Røll og Seminariebetjener Herzberg udtraadt. Grunden til de to Førstes Udtrædelse vil sees af de nedenfor indtagne Skrivelser. Hr. Konsul Hestyes Skrivelse er af 24de Januar, altsaa nu over 3 Uger gammel, men vi har ikke tidligere offentliggjort den, da Hr. Hestyes Udtrædelse ikke var endelig, idet han i Virkeligheden vedblev at fungere som Komiteens Formand lige til forrige Fredag (7de Febr.). Skrivelsen er saalydende:

Kristiania, 24de Januar 1868.

Til Redaktionen af Norsk Folkeblad.

Jeg tillader mig herved at meddele, at jeg agter at udtræde af Folkebladets Komite, og at jeg har overfendt Hr. Bureauchef Røll alle hos mig beroende, Bladets tilhørende, Dokumenter. Grunden til min Beslutning er, at jeg ikke billiger Bladets Indhold, at jeg finder samme i enkelte Retninger tendentiøs, og lidet svarende til et Folkeblad. Advokat Dunker har alt før været givet Udgang til gennem Folkebladet at udbrede skadelige Meninger blandt Folket. Et Blad, der ikke bgr, eller kan afgive Arena til Fjender om politiske Spørgsmaal, men som upartisk skal meddele sine Læsere, hvad foresalder, og hvorledes Meininger udvikles forskjellig, kan ikke optage Regjeringsadvokatens Artikler, uden at anses i Sag om at tage Parti.

En Replik vilde formentlig neppe tilstedes. Det er en Sætning i Artiklen, som for mig er aldeles bestemmende. Det er den i første Spalte, der siger, at Stændernes Skrivelse af 2den April 1860 „er og bliver Grundvolden etc.“ At Dunker trods de overbevisende Argumentationer imod denne Sats, som, siden han første Gang fremsatte den, ere fremkomne, vedbliver sin Paastand, undrer mig ikke,

„af sine Ledere, som vare paagrebne og nu skulde føres i „Fængsel“. De erfare Intet om, at Forbrydelsen var den, at en med Revolvere bevæbnet og organiseret Bande paa 8 Mennesker, i en fredelig By overfaldt denne Politistyrke, med roligt Overlæg krugte sine Vaaben, og — tog Liv. Det er som om man vilde sige, ianledning Prieis og Simonsen, at de bleve halskuggede, fordi de stjal Lag. Jeg anser altsaa Artiklen for tendentiøs.*)

Just de Forsiklinger, der vare opstaaede i Bladets Anliggender, æggede mig til at virke til dets Gavn, men jeg kan ikke være med længere, naar Bladets Indhold saa gjentagende er mod min Overbevisning. Erhøbdigt

Th. Joh. Hestye.

Hr. Bureauchef Rølls i et andet Blad offentliggjorte Brev er saalydende:

Hr. Redaktør!

Omkring Juletid indeholdt Deres Blad et Par Artikler, hvori der rettedes en Opfordring til Hr. Konsul Thomas Hestye, Hr. Seminariebestyrer Herberg, og mig som Medlemmer af Tilhørskomiteen for „Norsk Folkeblad“ om at gjøre Almenheden Rede for „Folkebladets“ økonomiske Stilling. Jeg var dengang fraværende fra Christiania og

teens Stilling til Bladet var blevet en væsentlig anden, end jeg havde tænkt mig, da jeg samtykkede i at være Medlem af den, og jeg havde allerede under de foreløbige Forhandlinger ifjor Høst for mine Kolleger antydet, at jeg havde lidet Lyst til at være med efter den foretagne Forandring, og at jeg kun blev staaende indtil Videre for ikke at hindre Sagens Ordning. Der var nemlig tillagt Komiteen — foruden det den oprindelig tiltrækte økonomiske Hverv — en Slags Censurmyndighed over Redaktionen og, ligesaa lidt som jeg ønskede at have noget Ansvar for Bladets Indhold, ligesaa lidt ønskede jeg at staa som Censur over en Mand med Bjørnstjerne Bjørnsons literære Anselse og berettigede Selvsølelse, saameget mere som jeg havde Grund til at formode, at hans og mine Begreber om, hvad et Blad som „Folkebladet“ burde indeholde og ikke burde indeholde, ikke faldt ganske sammen.

Da jeg saaledes ikke længere staa i noget Forhold til „Folkebladet“, vil jeg ikke kunne meddele de forlangte Oplysninger, og jeg kunde indskrænket mig til herom at afgive en nøgen Erklæring. Jeg har imidlertid ikke villet tilbageholde foranstaaende Redegjørelse for Bevæggrundene til min Udtrædelse, for at dette Skridt ikke mod mit Ønske skulde

Udgravninger i Ninive.

men at Redaktionen lader den staa, uden at protestere, viser for mig, at den ikke opfatter sin Stilling paa samme Maade som jeg*)

I Nummeret af 18de Januar er indtaget en „sidste Begivenheders“ Artikel, der ogsaa i høj Grad har vaakt min Uvilje. Uden at ville herpe, hvad der i løs Paastand siges om „Irlands Sag“, og om Englands „skammelige Mishandling“, vil jeg kun bemærke, at Den, der skriver om Begivenhederne i Manchester, saaledes som steet er i nævnte Artikel, enten har Mangel paa Kundskab til hvad han skriver om, eller han fortier med Vilje det Væsentligste. Deres Læsere vil tro, at man i England hænger Folk, fordi „de overfaldt en Politistyrke for at befri to

*) Hr. Konsulen sigter til følgende Udtalelse i Dunkers Artikel af 18de Januar. „Da den svenske Justitsminister den 9de April 1861 i kombineret Statsraad foretog de svenske Stænders Skrivelse af 2 April 1860, som har været, er og vedbliver at være Grundvolden for de svenske Fordringer paa Unionsforholdet o. s. v.“ Vi beklage, at Hr. Konsulen ikke har oplyst om, hvor „de overbevisende Argumentationer imod denne Sats“ er fremsatte; de er Redaktionen aldeles ubekjendte.

kunde saaledes allerede af den Grund ikke strax efterkomme Opfordringen, som det desuden vilde have været umuligt tilfredsstillende at besvare, saalænge Komiteen, der først traadte i Virksomhed ved Nytaar, ikke havde modtaget Regnskab eller Dypgjør fra Raskereren og derigjennem havde havt Anledning til at danne sig en aldeles paalidelig Mening om „Folkebladets“ Stilling og Udgifter. Forinden endnu noget Regnskab var fremkommet, modtog jeg fra Hr. Konsul Hestyes Meddelelse om, at han var udtraadt af Komiteen. Dette bestemte mig til ligeledes at gaa af. Jeg havde fra først af gjort det til en Betingelse for min Indtræden i Komiteen, at man skulde sig Hr. Hestyes Deltagelse, og efter nærmere at være bleven bekendt med „Folkebladets“ økonomiske Forhold, fandt jeg forøget Grund til ikke at blive staaende uden ham. Dertil kom, at Kom-

*) Hr. Konsul Hestye maa have været aldeles uopmærksom paa, at vi gjentagne Gange have udmalt Feniernerne som „Røvere, Mordbrændere og som djævelbesatte Mennesker“, Navne, der ikke kan indeholde noget Bifald af deres Dptraeden, og vi har tillige oplyst vore Læsere om, at Irlands Sag ikke er det samme som Feniernes Forbrydelse.

blive mistydet og udlagt som et Vidnesbyrd om, at jeg har fundet „Folkebladets“ Stilling uholdbar eller er gaaet over til deres Mening, som anse det for en forfæstelig Ide gennem et Blad at samle Midler til Iverksættelsen af et nyttigt Foretagende. Jeg kan fremdeles ikke finde Andet end, at det Formaal, som „Folkebladet“ har sat sig, er et godt og prifeligt Formaal, som det er vel værdt at virke for, og at dette Formaal Intet lider ved det Middel, man har valgt til dets Fremme. Det er ligeledes mit Haab og mit Ønske, at det vil lykkes „Folkebladet“ at overvinde de Vanskeligheder, hvormed det har at kæmpe, og blive istand til at afgive et Overflud til Grundlæggelse af et Pensjonsfond for vort Lands Skolelærere, og efter Alt, hvad jeg hidtil ved, har jeg ogsaa Grund til at tro, at Bladet, naar det styres med Dygtighed og Økonomi, og Publikum skjænker det sin Interesse, vil formaa at indfri det Løfte, det har givet. Der er nu lagt en saa god Grundvold, at jeg meget skulde beklage, om den maatte være lagt forgjæves. Engang opgivet vil et saadant Forsøg vanskeligt lade sig gjentage.

Kristiania, 8de Februar 1868.

Erhøbdigt
Ferd. Røll.

Vi skyldes tillige at gjøre vore Læsere bekendt med, at de 3 Herrer's Udtrædelse af Kommitteen ingen anden Virkning vil have, end at Kommitteen — der efter de vedtagne Bestemmelser supplerer sig selv — faar tre andre Mænd i de Aftrædendes Sted.

Dyfatningen af, hvad et „Folkeblad“ bør byde sine Læsere, kan være forskjellig. Efter vor Mening skal Bladet give oplysende Bidrag i det, som er Dagens Spørgsmaal. Det diskuteres ikke — undtagen i Tilfælde, hvor selv den tilfældigste Borger i en fri Stat (thi han har jo en Pligt paa sig som saadan) maa gjøre det. Dette Tilfælde indtræder, hvor en vigtig Sag ikke faar nogen eller fornøden Behandling i de Blade, som er sat til at have det politiske Diskussionskalb, hvor altsaa Sagen trods sin Vigtighed vanskjættes eller venter. Da skal efter vor Mening selv et religiøst Blad i en fri Stat tage Haand i Hanke med; thi saadan opfatter vi Borgerpligt. Her i Landet blir slige Tilfælde vistnok sjældne; Folkebladet har i to Aar kun havt et.

De, som mener, at et „Folkeblad“ ikke engang skal lade sine Læsere modtage Dplysninger fra dygtige Mænd om deres politiske Sager (dem det dog er Folket kaldet til at stemme i) staar endnu paa det Standpunkt, hvorpaa Begrebet „Folk“ er noget Maaftageligt, som skal blindt regjeres, derfor blot „oplyses“ om Religion og Naturhistorie samt velvalgte Stykker af Historien, — men ikke faa Indsig i „Statsfager“, der — „ikke passer sig for Folket.“

Andre kan derimod mene, at Dplysning om Dagens Politikk, ogsaa den indre, „passer sig ganske godt“, saalænge det er deres egne Meninger, som fremsættes, men passer sig meget lide, naar det ikke længer er deres egne Meninger, men Andres, som maatte ved bedre eller ser dybere. Iher fremkommer saadan pludselig Misforstaaelse med, at Folkebladet tillige giver politisk Dplysning, hvergang denne Dplysning ikke stemmer med den, som en Del af den offentlige Mening i Kristiania vilde give. Men saa liden Agt kan vi tage hertil, at det just fortrinnsvis bliver disse Tilfælde, hvori Folkebladet maa træde endog aktivt op; thi den Dplysning, som Kristiania Dagblade af en eller anden Grund ikke vil eller kan give i Djebliffet, maa ikke behøve at ty til Udlandet for at komme paa Prent eller vente paa Storkingets Samtræde, naar her dog er et Blad til.

Af skandinaviske Blades Indhold i sidste Uge. For den nordiske Forening i Stockholm blev i dens sidste Møde fremlagt en specielt udarbejdet Plan for Folkehøjskoler i Sverige; Planen godkjendtes af Foreningen. Hvorvidt dens Tanker er afendret efter svenske Forholde, eller er den samme, som raader i de norske og danske, er ikke oplyst.

Paa den svenske Rigsdag er fremkommet et Forslag af Hr. C. J. Bergman om Indførelsen af „Fornordist“ det vil sige Dpbjenskt, i Skolerne. I Forslaget ytres, at det oldsvenske Sprog, saavel hvad Læremiddel som Sprogstudium angaar, kommer Latin og Græsk aldeles nær; det er desuden Møder til det nuværende Sprog, en Arv, der skal holdes i Hævd. Ved at indføre Dpbjenskt i Skolerne vil Undervisning i Tydsk og Engelsk lettes, da disse Sprog nedstammer fra et lignende Oldsprog. For den „klassiske Linjen“ i Skolerne bibeholdes naturligvis Græsk og Latin.

Stockholms Fattigvæsen har for 1868 opstillet et Aarsbudget paa noget over 140,000 Spd.

Ogsaa paa den danske Rigsdag fremkommer ligesom paa den svenske Forslag om Bepærelser af Udgifter i Regjeringskontorene. I Sverige er Forslaget privat, i Danmark derimod har Regjeringen selv begyndt med at vilke omordne Pønninger i alle Departementer, paa Krigs- og Udenrigsdepartementet nær. Indspærelserne i Pønningerne anslaaes til 9,111 Spd.; Indspærelsen skyldes for endel Danmarks nuværende mindre Omraade. — Et Forslag om mindre Sportler for frivillige Auktioner er gaaet til første Behandling. — En friere Sagførerslov er bifaldt i Landsthinget med 9 Stemmer. — Lovforslaget om Valgmenigheder er mod 7 Stemmer gaaet over til 3die Behandling i Folkethinget. Kirkeministeren gjorde flere af de forlangte Indrømmelser, og der er saaledes godt Haab om at faa Lovens istand.

Biborgs Domkirke, bygget for 700 Aar siden, undergaar nu en storartet Udbedring; Arbejdet vil koste over 150,000 Spd., hvoraf 67,000 Spd. allerede er medgaaet; Resten ventes at indkomme ved private Bidrag og Rigsdagsbevilling. Da Biborgs Kirke er ligesaa berømt, som den er gammel, og er for Danmark, hvad Trondhjems Domkirke er for Norge, saa vil nok Udbedringen blive fuldført.

Kammerraad Juhls ældste Datter, der i sidste Krig udmærkede sig ved sin kjærlige og opofrende Pleje af Saarede, er nylig død. Hun havde af den danske Konge faaet en Hædersmedalje med Paaskrift „Edel Daad glemmes ej“ og var tillige af hele Folket bleven ydet fortjent Aerkjendelse; hendes Død har derfor vakt megen Deltagelse i hele

Danmark. Hendes Moder og yngre Søster døde omtrent samtidigt, alle af Hjertesfeber.

— „Aftenbladet“ har i en statistisk Artikel oplyst, at der her i Norge nu er 526 gejstlige Embedsmænd, nemlig 6 Bisper, 422 Sognepræster, 10 Fængsels- og Hospitalspræster, 55 residerende Kapellaner og 33 andre Præster.

„Bergensposten“ har skrevet en længere Artikel om Betingelserne for Finmarrens Opkomst; Wegten lægges især paa Fiskeriernes Udvikling og en billigere Dampskibsfart til og fra Finmarken.

I No. 2 af „Dølen“ er paabegyndt en Nyeste Artikel om Forslaget til en ny Foreningsakt. „Dølen“ mener, at vor Regjering er saa national, at den ikke kan ønske, at Forslaget gaar igjennem. Bladet finder ogsaa, at det er ubeløst, at Mænd som Sagsfører Sverdrup, Professor Schweigaard og Amtmand Al ikke var i Kommitteen, og beklager, at gamle Ueland har sat sit Navn under Forslaget.

Om Husfliden i Norge skrives til os: Dette Aar har i Sandhed bragt os en Nytaarsgave, som er al Værd. Strax over Nytaar sendtes hid E. Sundts „Om Husfliden i Norge.“ En for Folket mere hjærkommen Gave kan vel neppe tænkes. En Pengefum aldrig saa stor, om den naaede ned lidt til hver enkelt Normand, vilde aldrig gavne, hvad denne Bog kan gavne. Her er sat i Bog, hvad de store Udstillinger har kostet af Millioner. Det er en norsk Husflidsindustriudstilling, hvor den ene Egn ej alene fremviser sine Tilvirkninger, men og selve Tilvirkerne. Det er en Bog, der binder det hele Land sammen, saa hvert Præstegjeld ser Naboens eller Landsmandens Fremfærd og Bogmon. Og denne Bog skal følges af flere andre Bøger. Lad os indberette hver Mand til denne kjære Folkefader, Sundt, om Husfliden. Som en Fader glæder sig over sin Families Fremfærd, glæder han sig over hele Landets, ja han har ogsaa Rum for Sverige, vor Nabo og Broder. Alle Indberetninger vilde opmuntre Bygdernes Husflidsdyrkende, vil vække deres Kappelyst, og vil aabne Vedkommendes Blik og Sands som for Husflidens Opkomst, saa og for dens Forbedringer, saa at den i utrolig og foruroligende Grad vøgende Fattiggat, kunde bringes i Synken. Glædeligt er det, at Sundt velvillig har overladt sin Bog til at omdeles med „Folkevænnens“ Hæfter, det vil aabne den en større Læsefreds, den vil vistnok desuden blive at faa særskilt i Bogladerne. Vi kan ikke noksom anbefale denne Bog til Fattige og Rige til alvorlig Overveelse! I. F.

Nyheder.

Gamar Stiftsdirektion har i 2det Halvaar 1867 ansat følgende Lærere: Seminarister: M. Helgesen i Namet, E. H. Gjelsvik i Ringebu, D. J. Berg i Østre Toten, J. Annerstod i Stange (tillige til Kirkesanger i Dttestad Anner), D. H. Fjelsboved i Søndre Fron, H. Nøen i Søndre Land, H. E. A. Thue i Eidsvogen, H. Sundt i Trysil, R. Hagen i Romedal, P. D. Bakke i Vinger, H. G. Andersen i Elverum, J. J. G. Nærdal i Rendalen (tiltraadte iffe Posten, da han imidlertid var bleven ansat andensteds). Lærere, dimitterede fra Lærerskole: N. G. Nøine i Østre Slidre, A. J. Rvisgaard i Løiten, D. R. Nøegaarden i Vestre Slidre, D. Andersen i Østre Toten, N. Mittelsen i Bang paa Hedemarken, D. Johannesen i Nordre Ddalen, D. A. Aaberg i Nordre Aurdal, D. H. Berg i Nordre Aurdal, J. H. Hammeren i Søndre Fron, E. M. J. Hemb i Gausdal, H. L. Jørandstad i Lesje, Laale Larsen i Rendalen, Sjøanne Sjønesen i Søndre Ddalen.

I Januar 1868 ere følgende ansatte: Seminaristerne N. D. Rud i Ringsaker, S. Lunde i Rvike, Anner til Nordre Fron (tillige til Kirkesanger sammesteds), N. P. Nøgaard i Rendalen, Sivert Hansen i Østre Toten, D. Ingebreften, dimitteret fra Lærerskole, i Tolgen.

Om Vaarsildesifket indeholder de sidste Efterretninger meget gode Tidender, idet et rigt Fiske er begyndt ved Emprlund og Mølstervaag i det søndre Distrikt; i det nordre Distrikt er der endnu Stands i Fisket paa Grund af Stormen. Udsigterne for Aarets Fangst i det Hele skal være taaleligt gode.

Af et Brev fra Senjen hidsettes: Et nyt Aar er oprundet, og Fremtiden imødeses med forskjelligt Haab. Som Du vel af Aviserne kjender tilstrækkelig til, har Misvægt og Dyrtd rammet denne Egn. I hele Tromsø Amt er den økonomiske Tilstand i høj Grad fortrykt. Kommunerne har længe moftræbende maattet gribe til det betænelige Middel at tage Laan af Statskassen for at kunne tilvejebringe Fødemidler til Forebyggelse af Hungersnød og Næringsdriftens Standsning. Hver Mand lider naturligvis under disse Omkæmbligeder. Hvad mig angaar, skal jeg oplyse, at der i det forgangne Aar ikke avledes Korn

paa Gaarden, og af Poteter kun den halve Udsæd, og disse maa bevares til Sæd. Vi maa saaledes i Vinter undvære Poteter i vor Husholdning. Korn til Grød- og Suppe-Mel har jeg endnu en Tid af den gode Udsling 1866. Saakorn har jeg ogsaa i Behold. Men Brødmælet maa, som altid, kjøbes, og det er nu dyrt.

Kongen antages at skulle komme herind i Marts Maaned. I Forbindelse med hans Rejse hertil sætter Morgenbl. Statsraad Bergelands Udtrædelse af Regjeringen og Besættelsen af to Brigadestyrker. Statsraad Møinichen siges at skulle fratræde til Høsten.

Præmieskænd, forankaltet af Centralforeningen, afholdtes i Søndags fra St. Haushougen her ved Byen af 51 Deltagere paa et Løb af henimod 5,000 Alen eller en Fjerdingvej. Der uddeltes 12 Præmier i følgende Orden: 1) Søndre Duversen Nordem, Hvideseid (værd 10 Spd.), 2) Eling Bækken, Soffendal (8 Spd.), 3) Halvor Schærberge, Trysil (6½ Spd.); 4) Rabet Jakobsen, Chr.ania (5 Spd.); 5) Hans Andreassen, Land (4 Spd.); 6) Die Torjusen Bygland, Hvideseid (3½ Spd.); 7) Rabet Kolderup, Chr.ania (3 Spd.); 8) Olaf Anonson Drengestedt, Hvideseid (2½ Spd.); 9) Stud. Art. Hall, Chr.ania (2½ Spd.); 10) Løftn. Bassje (2 Spd.); 11) Josef Müller (1½ Spd.); 12) Rabet Jversen (1 Spd.). Det korteste Løb gjordes i 18 Minutter, 55 Sekunder, det længste i 22 M. 25 S. Det var naturligvis Bønderne, der klarede sig bedst og især Thelemarkingerne og andet Fjeldfolk; men ogsaa flere Rabetter lagde mærkelig Dygtighed for Dagen. Af de Præmievindende var Halvparten Bønder, der vel ogsaa i Almindelighed er de mest Skivante.

Død af Brændevin. (Meddelt Norsk Folkeblad). Paa en Gaard i Steidsmo tjente en 23 Aar gammel Gut, Peter Eriffen. Han var stor og stærk, og uagtet han var en stor Ven af Brændevin, naar han fik det gratis, var han ikke forfalden til Drik, og blot en enkelt Gang var han af sin Husbond seet drukken. Den 11e Januar d. A. havde han været i Byen og var herunder bleven trakteret en Del, men ud paa Eftermiddagen, da han skulde hente sin Husbond paa en nærliggende Gaard, var han atter ganske ædru. Da han kom til Gaarden, hvor hans Husbond var, maatte han vente en Limestid, indtil denne blev færdig. Herunder blev han buden et Glas Brændevin, hvilket han dog først paa gjentagne Opfordringer tømtet tilbunds. Senere fyldte han selv sit Glas og drak altid ud; sammen med 4 Andre blev nu i kort Tid fortæret omtrent 2 Flaasker Brændevin foruden Punsch, der var lavet af en halv Pot Spiritus. Da de skulde til at rejse, var ingen af dem ganske ædru; men Peter Eriffen var saa drukken, at han maatte bæres af sin Husbond ud i Skæden, hvor han blev sat i Bunden med Nyggen mod Sædet og øjeblikkelig sovne ind. Kulden var iffe synderlig stærk, og han var ualmindelig godt klædt, saakte ingen af de Tilstedeværende ansaa det forbunden med nogen Fare at kjøre ham hjem, da Vejen desuden var ganske kort. Inden et Kvarters Tid naaede de allerede Gaarden; men Peter Eriffen laa fremdeles og sov, uagtet de undervejs havde gjentagne Gange forsøgt at faa ham vaagen ved at ruffe i ham. Han blev nu lagt ind i den varme Stue, medens Husbonden selv satte sin Hest ind; men der opstod snart en saa utaalelig Stank, hvor han laa, at han maatte bæres ud i Kjøkkenet. Husbonden gif nu og lagde sig og satte en liden Gut til at passe paa ham. Efter en Stunds Forløb mærkede Gutten, at Snorkningen fra og til standfede, og at han da blev liggende en Stund ligesom kvast og uden at puste. Endelig oplyste han ganske at snørke, og Gutten løb strax ind og meldte det til sin Husbond; denne blev forfækket, da han vidste, at Peter Eriffen altid snørkede stærkt, naar han sov, stod strax op og gif ud, hvor han fandt ham liggende i den samme Stilling som om Aftenen, Læberne vare blaa og opsvulmede, Pulsen standst, Tungen opsvulmet og tilbagetrukket; en stærkt stummende, gulagtig Vædske, der lugtede af dekomponeret Alkohol, flød i Mængde ud af hans Mund og Næse. Han forsøgte at hælde lidt varm Melk i ham; men den løb strax ud igjen, han var og blev død.

Løgen blev hentet saa hurtigt som muligt, og Synsforretning optaget; denne opgav Dødsaaragen at være overdreven Rydelse af Alkohol, som havde fremkaldt Kongestioner til Hjerne og Lunger, og muligens et Slags apoplektisk Tilfælde, der havde indfundet sig saa hurtigt og virket saa pludseligt, at Livsfunktionerne vare standfede midt under Søvn.

Mod Betleri af Børn udtaler sig Lars Melaaen i Dr. Bl., da det fremasler Løgn, Tyveri og andre Udskejelser hos de Smaa. Den Haandskræftning, som man fylder dem, bør man efter hans Formening yde til Drettelse af en Arbejdsanstalt, hvor de faar Anledning til at lære forskjellige Haandgjerninger m. m., saa at de kan blive nyttige Medlemmer af Samfundet.

Fallit. Skibsreder Pande i Tønsberg har overlevert sit Bo til Stifteretten, og er derefter rømt uden endnu at være paagreben. Han stod i store Forretningsforbindelser baade med inden- og udenlandske Handelsbuse, der Alle lide betydelige Tab, især paa Grund af falske Papirer, da Kautionsisternes Navne viser sig at være efterskrevne.

Vinoren Sølverfærk har siden Aarets Begyndelse udvundet Ertser med Sølvs for omtrent 5,000 Spd., hvoraf det Meste i forgangen Uge.

Svære Storme omkring 6te og 7de Decbr. har aaret store Udelæggelser i de nordlige Lande. I Sverige sees de at have været ledtaget med stærkt Regnskab, der bragte Elve og Bække over deres sædvanlige Bredder, og tog Dvervognsmølleerne i Lagaån ved Hållstad Broer og Huse med sig til en Værdi af 15,000 Spd.

Stavangers rummelige og temmelig udstrakte Havn har i denne Tid været saa fuld af store Skibe fra de forskjellige Lande, at der er bleven Mangel paa Plads, hvilket man neppe nogenstunde havde tænkt sig. Stav. Amtst. henviser til Afbenyttelse af Galejsbaagen og opfordrer Havnefogden til at træffe Foranstaltninger til, at vinterliggende Skibe benytte denne Plads.

Om Grændseforandring af Nordlands og Tromsø Amt. Under udtaler sig en Indsender i Tr. Stiftst. overensstemmende med det i denne Sag før Fremhævede, idet han tror, at Lofoten, Vesteraalen, den Del af Salten, som ligger paa Hindøen og Fjeldøen samt Joten, naturligt henhører til Tromsø Amt. Nordlands Amt som Kommune vilde efter hans Opfatning neppe svækkes ved Forandringen, medens de angjældende Distrikter utvivlsomt maatte vinde ved at henlægges til Tromsø Amt.

Kulgravning i Stenfulslejerne paa Andenes er forbudt af Regjeringen, hvorover klages i Tr. Stiftst., da Folk deroppe uden Varjel er bleven berøvet et Gode, som de har brugt i mange Aar, og hvis Berøvelse nu sætter dem i stor Forlegenhed.

Premiefikend for Smaagutter under 15 Aar har været afholdt i Drammen, hvori 59 Gutter var indtegnet, og 18 Premier til et samlet Værd af 15 Spd. blev uddelt.

Alt Kortspil er af Politiet forbudt paa Skjænkstederne i Holmestrand, hvilken Foranstaltning har medført gavnlige Resultater.

I Bergen er endel Mænd traadt sammen med det Formaal at opføre et større Antal Smaahuse for Arbejdere, hvilke skal overdrages Arbejderne som Ejendom mod billige Laan og lange Afbetalinger.

Vestmannalaget er Navnet paa en nylig i Bergen stiftet Forening, hvis Formaal er dels Selskabelighed, dels Udviklingen af Maalstrævernes Sag. Laget tæller 50-60 Medlemmer, hvoraf flere ældre Njøbmænd.

Tromsøhjemts brandforsikrede Ejendomme er i indseende Halsaar tareret til 3,637,420 Spd., i hvilken Sum ikke er medtaget de i Bymarken beliggende Bygninger. I 1856 udgjorde Tarksummen 2,709,720 Spd.; Forsøgelsen overstiger altsaa 900,000 Spd.

Fra Kristianssand meddeles i Kr. Stiftst., at en Føderingsforening tænkes oprettet, og har 160 Deltagere tegnet sig, som har udvalgt 5 Mænd til at udarbejde Forslag til Love for Foreningen. — Formandskabet har indstillet til Bevillingen 100 Spd. til Kapsejlingen m. m. ved Stavanger, hvoraf 50 Spd. skal anvendes til Premier, 50 Spd. anvendes som Bidrag til Rejsseudgifter. — Mange Skibe har søgt ind til Byen efter de svære Storme i denne Maanedes første Dage.

Til Kapsejlingen m. m. ved Stavanger i Sommer har Kongen lovet at udsætte en Præmie. Selskabet for Norges Vel vil til Lejligheden yde 2 Guldmedaljer og 2 større Sølvmedaljer.

I Haa Præstegjeld paa Fæderen er stiftet en Forening mod Ungdommens Udfkæjler.

En Kjempe. Hr. A. meddeler, at den for sin Størrelse bekendte, forhen Livgardist, „Major“ D. Hansen, som har været med i den amerikanske Krig, derefter lod sig forevise i Barmums Museum og senere stod omtalt at være i Hamburg, i disse Dage spadserer paa Byens Gader, omgivet af Tilskuere i flokkesvis. Det er ogsaa et mærkeligt Syn at se denne halvserde Men og tre Tommer høje og velvorne Kjempe i hans vakre Uniform og mange Orden. „Majoren“ har nu været i Besøg i sin Fødebygd hos sine Spøftende, der er Gaardesere i Birkenæs Sogn i Lilleland.

En kinesisk Ambassade eller Udsending skal nu være undervejs til Amerika og senere besøge England - antagelig i Maj Maaned - for ligesom for to Aar siden, at besøge de mest fremfærdige Lande i Verden og derpaa bringe nyttige og gode Oplysninger hjem til China. I Epidisen for Udsendingen staar en Engländer, Hr. Burlingame, der er gaaet ind i den kinesiske Regjerings Tjeneste.

Grundstøtten til den skandinaviske-lutherske Sømandskirke ved Missionens Station Leith blev lagt den 30 f. M.

Fenierne har i Cort sprængt en af Stadens Porte i Luften og affaaet alle Telegraftraade i 4 Miles Afstand.

De udenlandske Pengemarkeder omtales i Dagbl. som trykkende paa Grund af Forretningsstilhed og Nød, og der hersker en afgjort Mistillid til alle Foretagender. Man ved meget lettere at sige, hvad Folk ikke skal gjøre med sine Penge, end hvad de skal gjøre med dem.

Livingskone antages at være i Live, da Dpdagelseskommissionen er naaet frem til den Egn, hvor han skalde været dræbt og har der truffet Folk, som har været behjælpelig med at befordre hans Sager fem Dagsrejser videre.

Norske Malerier, udstillet i Kunstforeningen i Karlsruhe ved Aarets Udgang, omtales med Anerkjendelse i Leipziger illustr. Zeitung. Først og fremst nævnes 3 Billeder af Gude som særdeles fængslede, derefter „en Fjernerhytte ved den norske Kyst“ og „en norsk Havn“ af Amalud Nielsen, hvilke Billeder sene om hans usædvanlige Begavelse, og endelig den ældre Nielsens Marinestykker, der fortæller Omærksomhed paa Grund af Omhyggelighed i Behandlingen.

16 nye Kardinaler skal udnævnes til Marts Maaned, af hvilke den mest fremragende siges at være Lucien

Bonaparte, Sønnesøn af Napoleon den Førstes eneste ukronede Broder.

Udnævnt: Fuldmægtig i Depart. for det Indre C. A. Jensen til Bureauchef og Rand. jur. H. Riddervold til Fuldmægtig i S. Depart., Sognepræst i Sveen J. F. Heyerdahl til Sognepræst i Kaurdal inden Vore Telemarkens Provsti; resid. Kapell. i Lindbaas E. S. Holtermann til Sognepræst i Etne inden Søndre Søndhordlands Provsti; ledig perf. Kapell. A. E. Hansen til Sognepr. i Jostedal under Indre-Sogns Provsti; Sognepr. i Bindalen C. J. A. J. Hausmann til Sognepr. i Sulebal under Nysfjelle Provsti; perf. Kapell. A. E. M. Holst til Sognepr. i Sørkland under Vesteraalens Provsti; Rand. theol. D. A. N. Brager til perf. Kapell. hos Sognepræsten til Hestad under Vestre Nebenes Provsti; Toldopsynsbetjent i Vadø J. W. Heyerdahl til Foged i Valders; Bureauchef i Finants- og Told-Depart. F. C. Groth til Toldinspektør i Bergen; Sognepr. P. P. M. Wiberg til Provst i Nordre Østerdalen; Sognepr. P. Holm til Provst i Solør og Dalen; Kontorist M. Larsen til Lensmand i Baaler Herred, Solørs Fogderi.

Kornpriserne for udenlandsk Vare i Partier ere: Arania. Dram. Fr. hald. Tr. hjem. Stav. Aug, rus. 6 1/2 pr. Td. Aug, pr. 7 1/2 7 1/2 6 1/2 7 6 1/2 Byg 5 4 1/2 4 1/2 4 1/2 1 1/2 I Kristianssand bydes pr. Leverance Aug, rusj. til 6 1/2 Spd. i Trondhjem staar Havre i 2 til 2 Spd. 96 f, i Drammen i 2 Spd. 24 f.

Table with columns for locations (Kristiania, Drammen, Fredrikshald, Kristianssand, Stavanger, Trondhjem, Bergen) and various goods (Drekfjød, Kalkstjød, Faarefjød, Flest, UG, Smør, Mel, Poteter, Vireved, Furused, Granved, Stentul, Boldhø). It lists quantities and prices for each item across the different locations.

En Skolelærerpost

er ved Dødsfald bleven ledig i Hammerz Præstegjeld. Skolen holdes i lejede Lokaler, 4 Kredse, Skoletid aarlig 32-26 Uger 1 Spd. 90 f Løn og 1 Spd. Kostholdsogdtgjærelse pr. Uge. Omregulering af Skolefredene forbedres.

Ansøgninger om Posten indsendes til Undertegnede inden 6 Uger. Hammerz Præstegaard den 14de Januar 1868. J. Gladmark.

Bed Lillelands Almueskole og Klasse for høiere Undervisning er Plads ledig for en Underviser og en Lærerinde. For hin er den aarlige Løn 180 Spd., for denne, der faar at undervise de mindste Børn, 72 Spd. Andragender, stiledes til Vestre Nebenes Provsti, og bilagte Attester, der maa oplyse det moralske Forhold lige til den sidste Tid, indsendes til Skolekommissionen i frigitte Breve indtil 26de Februar, og vilde Skolen dels paa førstnævnte Post tillige erklære, om de istedetfor denne ere villige til at modtage Tredelelærerposten, hvis Løn er 120 Spd. aarlig, om den muligens samtidig skulde blive ledig. Samtlige Poster, der maa tiltrædes strax, er tillagt 33 Timers ugentlig Undervisning. 3 Maaneders Opsigelse betinges.

Føgende Lærerposter ere ledige i Næs-Sogn i Fjellefjords Præstegjeld: 1) Anabels, Fjeldsaa og Midtjeldsaa Kredse med 30 Ugers aarlig Undervisning og 2) Unhammer, Dybsig og Staaby Kredse med 24 Ugers aarlig Undervisning. Lønnen er 1, een Spd. pr. Skoleuge, Kosthold in natura, og holdes Skolen dels paa Udgang, dels i lejede Lokaler. Ansøgninger om disse Poster, stiledes til Christianssands Stiftsdirktion og ledsagede af fornødne Demissionsattester og Attester. For seneste Tids moralske Forhold bedes indsendte til Sognepræsten i Fjellefjord inden 4 Uger.

Ledig Lærerpost.

I Grans Præstegjeld paa Hadeland er en Skolelærerpost ved den lavere Almueskole ledig fra 1ste April d. A. Skolen holdes 30 Uger aarlig i fast leiet Lokale og 4 Uger aarlig ved Udgang paa Vestfjorden af Randsfjorden. Lønnen er 1 Spd. 48 f for hver Skoleuge, og Kostholdsogdtgjærelse 1 Ort 6 f ugentlig for de førstnævnte 30 Uger, hvorimod for de sidstnævnte 4 Uger Kost og Herberge er holdes in natura paa Skolestederne. Ansøgninger om denne Post maa inden 1ste Marts d. A. i betalte Breve indsendes til Sognepræsten i Gran. Grans Præstegaard 29 Januar 1868.

Skolelærerposten

i Nævisdal staar i Norsk Folkeblad No. 5 d. A. bekendtgjort med en Løn af 95 Istedfor 45 Spd. Trykfeilen blev dog betids nok rettet i den stærke Del af Exemplarerne.

I Holts Præstegjeld er Lærerposten for Angeshad Skoleleds ledig. Skolen holdes her i Kredstue 30 Uger aarlig. Læreren Løn 50 Spd. foruden Kostholdsogdtgjærelse 40 Spd. Ansøgninger sendes til Holts Skolekommission inden 6 Uger fra Dato.

Holts Præstegaard pr. Tvedestrand, d. 21 Januar 1868.

Føgende Lærerposter ere for Nærværende ledige i Hitterø Sogn i Fjellefjords Præstegjeld: 1) Næsvaags, Hæstads og Bultfjords Kredse med 30 Ugers aarlig Undervisning, 2) i Urstad, Eie og Omlands Kredse med 36 Ugers aarlig Undervisning, 3) i Allestad, Verresjord og Midbø Kredse med 36 Ugers aarlig Undervisning og 4) i Langeland, Dvelling og Haalands Kredse med 36 Ugers aarlig Undervisning. Overalt holdes Skolen endnu paa Udgang med Udtagelse af Næsvaag, hvor den holdes i fast Lokale. I enkelte Kredse har man ogsaa i den sidste Tid haft lejede Lokaler. Lønnen vil, om man kan faa fast ansatte Lærere, blive foreslaaet til 1 Spd. pr. Skoleuge, og er man i Midbø-Kredsen villig til at give den Lærer, der bliver ansat, særskilt 10 Spd. for 1ste Aar, og skal Tillægget ogsaa gjælde for Fremtiden, saalænge Læreren er der og man finder sig tilfreds med ham. Kosthold in natura. Andragender om disse Poster, stiledes til Christianssands Stiftsdirktion og ledsagede af fornødne Demissionsattester og Attester for seneste Tids moralske Forhold, bedes indsendte til Sognepræsten i Fjellefjord inden 4 Uger.

Kirkefangerposten i Ringsakers Hovedsogn, med hvilken uden særskilt Løn er forenet Skolelærerposten ved Sognets høiere Almueskole, er ledig. Indtægterne ere efter D. Ave: 24 Td. Byg, de uvisse Indtægter omtrent 120 Spd., hvortil kommer Brugen af Pladsen Starpsno og Jordstykket Klokkerløkken, hvorpaa tilfammen vinterpødes 1 Hest, 4 Hjør og nogle Faar samt avles omt. 50 Td. Korn og endel Potetes. Af Klokkerløkken isærer Kirkefangeren de offentlige Udredser og af Starpsno en aarlig Afgift af 15 Spd., som dog med Tiden kan forøges. Kirkefangeren er pligtig til at holde baade Hovedbygning og Udhus samt Gjaerder vedlige samt at betale Brandforsikring for Husene. Derfor har han at besøge 2 Skoleværelser opvarmede og rengjorte samt Antenlærers Værelse oplyst, mod derfor af hver betalende Elev at erholde 1 Faan Brænde. Til Starpsno havnes Sommerhavn til 1 Ko samt lidt Skov til Brændefang. Ansøgninger inden 6 Uger indsendes til Skolekommissionen.

2de Kirkefangerposter

ere ledige i Skjærv Præstegjeld fra 1ste Januar d. A.

1) Kirkefangerposten ved Skjærv Hovedkirke kan anslaaes i aarlig Indtægt til 70 Spd., fri Bolig, 2 Børser og Skuffen, i Faststolen. Den nuværende Klokkergaard, Lille Lasseby, som antages at kunne føde 2-3 Kjør, vil sandsynligen blive solgt, og i saa Fald vil af Præstegaarden blive udvist Jordbet til Kirkefangeren, der med Tiden antages at kunne føde 2 Kjør. Kirkefangeren vil have at deltage i Konfirmandundervisningen, naar Sognepræsten finder det fornødent, og nyder herfor brugeligt Offer af hver Konfirmand. Med Kirkefangerombudet er forenet en Lærerpost med for Tiden 14 Ugers Undervisningstid i 3 Kredse; men den kan forøges til 24 Uger, idet flere Kredse tænkes tillagte. Lærersløn 9 Spd. pr. Maaned for en Seminarist, 7 Spd. for en Uexamineret. Kosthold in natura; Kostholdet beregnet til 1 Spd. pr. Uge. Skolen holdes, udenfor Faststolen, i leiede Lokaler.

2) Kirkefangerposten ved Reifens Annex kan anslaaes i aarlig Indtægt til 30 Spd. Fri Bolig i Faststolen. Med Hensyn til Konfirmandundervisningen samme Bestemmelser som i Hovedsognet. Som Lærer vil Kirkefangeren have at undervise 30-40 Uger om Aaret; for Tiden 5 Kredse med 38 Ugers Skoletid; men Omregulering af Annexets Skolekredse forbeholdes. Lærersløn og Kosthold som i Hovedsognet; Kostholdet beregnet til 6 Ort pr. Uge. Skolen holdes, udenfor Faststolen, i leiede Lokaler. Færdighed i det ovennævnte Sprog udfordres.

Ansøgninger om disse Poster, ledsagede af fornødne Attester og tilbede, for Kirkefangerombudets Vedkommende til Tromsø Bispe og for Lærerposternes Vedkommende til Tromsø Stiftsdirection, indsendes til Under tegnede. Ansøgningstiden 6 Uger.

Skjærv Præstegaard 14 Januar 1868.
Chr. Magelssen.

Ledig Lærerpost.

I Balsfjorden er en Skolepost ledig. Distriktet bestaar for Tiden af 4 Kredse omkring Bunden af Malangen, 2 Kredse i Balsfjorden. I en af Kredsene er Børnene Finner, og Skendstak til Lappisk pnteligt, men ikke nødvendig. Undervisningstiden er 36-30 Uger aarlig; Løn 2 Spd. pr. Uge. Skolen holdes paa Omgang i de af Skolekommissionen udpegede Lokaler. Kost og Herberge in natura. Ansøgninger, tilbede til Tromsø Stiftsdirection, indsendes til Balsfjordens Skolekommission pr. Tromsø.

En ledig Lærerpost i Strømmens Landsogns søndre Kreds, hvor Skolen holdes i leiet Lokale, kan tiltrædes strax. For 40 Ugers Undervisning er den aarlige Løn 108 Spd. Andragender, ledsagede af de fornødne Vidnesbyrd, oversendes Under tegnede inden 6 Uger fra Dato.

Sveberg, den 6te Februar 1868. Blir, Sognepræst.

I Holt Præstegjeld er Lærerposten for Angelstad Skolekreds ledig. Skolen holdes her i Kredsstue 30 Uger aarlig. Lærersløn 50 Spd. foruden Kostholdsgodtgjørelse 40 Spd. Ansøgninger sendes til Holts Skolekommission inden 6 Uger fra Dato.

Holt Præstegaard pr. Tvedestrand, d. 21 Januar 1868.

Beskyrer- og Regnskabsposten ved Sandnæs Teglsærf er ledig. Lønnen er 250 Spd. aarlig med fri Bolig og Brænde. Posten tiltrædes i April eller jensef i Mai d. A. Andragender med Vidnesbyrd om Paalidelighed og Færdighed i Bogførskel indsendes inden 8 Uger til P. E. Ramsland.

Stavanger d. 22 Januar 1868.

Christiania almindelige Brandforsikringsselskab med Grundfond 600,000 Species og Livsforsikringsselskabet Idun med Grundfond 100,000 Species

overtager Forsikringer til billige Præmier ved Henvendelse til Hovedkontoret, No. 5, Prindsens Gade, eller vedkommende Agent. Paa Landet kan flere Agenter paa Andragende antages.

D. Kildal. O. M. Hauge. Ths. Joh. Heftye. Joh. Schwensen. B. Dybwad. Jørgen Gjerdrum.

Brandforsikrings-Selskabet „NORDEN“

overtager Forsikringer i Landdistrikterne paa almindelige Landbonærings-Gjenstande til 1/4 pCt. eller 30 Skilling af 100 Spd. for Aaret; man henvende sig til Hovedcontoiret i Christiania eller nærmeste Agent.

Jacob Ihlen. H. F. Løkke. Olai Olsen. M. Langaard. J. Birch. C. F. Gjerdrum, adm. Directeur.

Agenter søges

til en Forretning, som giver en god Provision. Artikelen er af den Beskaffenhed, at den passer saavel for Landet som for Kjøbstæderne. Frankerede Breve mærket **K. L.** bedes tilsendt **Aug. I. Wolf & Co.s Annoncebureau i Kjøbenhavn.**

Fortjent Tak til Hr. Arensen fra Danmark, som fortiden opholder sig hos Fru Thoresen, Kirkegaden No. 7.

I omtrent 10 Aar har jeg været meget angrebet af Brysfigdom, som formentlig Koldsfeberer har givet Anledning til; den var i Høst i den Grad, at jeg ikke uden megen Besværighed kunde gaa, og Appetit paa Maden var aldeles borte. Uden at de dygtigste Læger her i Byen med deres bedste Villie har formaaet at hjælpe mig, har jeg dog nu den store Glæde at kunne meddele mine lidende Medmennesker, at jeg ved at bruge et af Hr. Arensens elektriske Apparater i en Tid af 7 Uger efter hans mundtlige Forklaring aldeles er helbredet i Et og Alt, og er ligesaa frisk, som jeg tidligere har været.

Christiania, 2de Januar 1868.

Stræderstend G. Olsen, Grünerløkken, Thorsvold Meyers Gade No. 1.

Taknemmelighedsyttring.

Paa en Spøise blev under en orkanagtig Storm min højre Haands Pegefinger forslaaet faaledes, at den efterat alle ydre Spor vare fjærne, dog indeni Fingeren forblev en Smerte, som ikke Edingburghs første Læger kunde befri mig for. Enhver Læge, jeg siden har henvendt mig til har erklæret, at Fingeren inden 1/2 Aars Forløb maatte affættes, og med denne Tanke har jeg givet mig tiltaals, indtil jeg ved i 14 Dage at bruge et af Hr. A. Arensens elektriske Apparater er bleven aldeles kureret, hvilket jeg her ved med Taknemmelighed besidner.

Christiania, 9 Februar 1868. A. Hansen.

Mine elektriske Apparater til Helbredelse for Syge, som forgyæves have anvendt Lægehjælp, er endnu en Tid at erholde i min Bopæl hos Fru Thoresen, Kirkegaden No. 7, 2den Etage, til en Pris af fra 2-8 Spd., alt efter Sygdommens Bestaaffenhed. De, der ikke selv personlig kunne henvende sig til mig, vil jeg samvittighedsfuldt lade tilsende det Apparat, der passer dem, mod deres Udgivende af Sygdommens Natur og vedlagte Penge. Skulde der blive sendt Penge til et stærkere Apparat, end jeg finder passende, da remitteres Overskuddet med første Post.

A. Arensen fra Danmark.

Sil Amerika!

De i Emigrantfarten vel bekendte første Klases Skibe „Victoria“, 270 1/2 C. L. og „Manilla“, 230 C. L., Capt. Thorsvold Baarsrud m. fl., vil af mig i Løbet af April 1868 blive expederede fra Christiania til Døbet med Emigranter. Fragten er billig. Indskrivning af Passagerer foregaar hos mig, hvor tillige alle Uplysninger meddeles.

D. N. Tandberg, Jordans Gaard, lige mod Skippergaden, Christiania.

Fortrinlig Passagerleilighed til Quebec.

Klipperskibet „Rubens“, 314 Com.-Læster, første Klasse, kobberforhudet og ført af Kapt. C. I. Johnsen (forhen Fører af Emigrantskibet **Dröbak**), afgaar en af de første Dage af April førstkommande med Passagerer fra Christiania til Quebec.

Fartøiet, der udelukkende er bygget for Emigrantfart, tilbyder ved sit lyse og rummelige og ca. 8 Fod høie Mellemdæk samt øvrige bekvemme Indretninger, en for Passagerer fordelagtig Leilighed. Fragten er billig.

Passagerindskrivning foregaar hos Under tegnede ligesom enhver nærmere Oplysning meddeles saavel af mig, som af Skibets Fører, boende paa Hjørnet af Raadhushgaden og Kongensgade i Christiania.

Christiania, Januar 1868. L. E. Nielsen, store Strandg. No. 10 ligeoverfor Børsen.

Folkebladet Idun,

af hvis Rettoudbytte der skal dannes et Fond til Understøttelse for ualmindelig begavede Almuesbørn, er udkommet. No. 5 indeholder: **Vintervuggelise af Hr. Mo med original Melodi efter i Terten indtrykte Noder af Ludv. W. Lindeman.** En farefuld Nat, en Fortælling. Kunsten at blive rig, vis og lykkelig. Inlandet. Udlandet. Lovpriser. Noget af Svært. No. 4 indeholder blandt andet: Kvinden, et Digt af Hr. Mo og **Utsat Henningens Nordlending**, oversat fra H. Haardraades **Saga**. Abonnement kan tegnes paa alle Landets Postkontorer, Pris 18 f Kvartalet — f i Postporto. Paategnede Subskriptionsplaner bedes tilbagesendte.

Korældre og Børn!

No. 7 af Ugeskriftet **For Ungdommen** vil indeholde: **Urskoven** (Nybyggeres Kamp med Indianerne i Amerika). **Pasop**, med Billeder. **Kolonisten og hans Hest**. **Nidderen og hans Nat**.

Tiltrædende Subskribenter faa Bladet fra No. 1. Pris 48 f pr. Halvaar og 8 f Porto. Bestilles portoafrit i aabent Brev med Udenpaaskrift: „**For Ungdommen**“.

Paa Under tegnendes Forlag er udkommet og erholdes i Landets Boglader:

Sangbog, nærmest til Brug for **Almueskolen**, indeholdende udvalgte skræmmende Sange, samlede, harmoniserede og udgivne af **Theodor Gilde**; 1ste Hefte med **Tillæg** (Responseric). Pris 12 f.

Mandal i Februar 1868. J. Schjelderup.

Tidsskrift för hemmet tilegnad nordens qvinnor.

Paa nærværende Tidsskrift, som med 1868 begynder sin 10de Aargang, og hvoraf 1ste Hefte udkommer i Februar, kan tegnes Subskription hos undertegnede Hovedkommissionair for Norge og i Landets øvrige Boglader. Aargangen udkommer i 6 Hefter paa tilsammen mindst 24 Ark stor Svo og er Prisen 1 Spd. komplet. Kjøbere af 9de og 10de Aargang erholde 8de Aargang gratis. Forøvrigt henvises til den udførlige Subskriptionsplan, som udleveres fra Bogladerne.

I. W. Cappelen.

Subskriptions-Indbydelse

paa **„Missions-Blad for Israel“**

udgivet af Centralkomiteen for Jødemissionen. Bladet, der udkommer en Gang maanedlig og koster 36 f aarlig, Postporto iberegnet, kan tinges paa alle Postkontorer, i alle Boglader og i Expeditionen i Christiania, Toldbodgaden No. 40. En Del Explr. af Bladets fire første Aargange 1864-1867 Hayes endnu og kunne erholdes a 36 f for hver Aargang. Januarnummeret for iaar indeholder: Digt af Jørg. Moe. „**Tænk paa Israel**“ og Prædiken af Centralkomiteens Formand, Professor Caspari, ved Jødemissionens Aarsfest i vor Frelvers Kirke den 7de Januar 1868.

Bladets Overstud tilfalder Missionen.

„Vort Land.“

Den udforne Halvaargang af „**Vort Land**,” med „Dølen“ som Feuilleton, faaes heftet og forsynet med Indholdsfortegnelse hos Bogtrykker Larfen, Dvre Slots-gade No. 16. Pris 48 Stilling.

I alle Boglader faaes: **Netfkrivnings- og Stiløvelser i Modersmaalet**, udgivet af D. Stave. Pris 12 f. 3 Partier paa mindst 25 Exmpl. gives 20 pCt. Rabat, naar de rekvireres hos Udgifveren, Universitetsgaden No. 1.

Pilegrimsferd

er denne Hjemmen til dan komande. Ei Draumsyn. Etter John Bunyan. Sofremt dat tennar seg nog af Tingar, verd dan fyrste Deild av denne Boki — Kristens Pilegrimsferd — utgivi paa Landsmaalet i Umstrift fraa Engelf. Boki verd 13 Ark stor paa Lag, i Oktasformat, kostar 36 f indheft og kan tingest hjaa F. Beyer i Bergen. Dei som samna Tingarar, faa et Friemplant paa 10. Send med Pøsen, kostar Porto 6 Stilling.

I Kommission hos Under tegnede er udkommet og faaes i alle Landets Boglader:

Bohesen. Udvandrerens Veileder og Raadgiver. Et Folkestift om Staterne Minnesota, Iowa, Nebraska, Kansas, Missouri, Texas og Sydstatene; Agerdyrking, Dyravl, Arbeidsfortjeneste, skandinaviske Nybygger m. m. samt Oplysning om amerikanske Forholde, grundet paa egne og Andres fleraarige Erfaringer og nsiagtige Underøgelser, om hver og hvorved man lettest faar et sorgfrit Udfomme i Amerika. 131 Sider, Pris 24 f. Forsendt pr. Post til hvilketomhelst Sted i Landet 30 f.

Alb. Cammermeyer, Juveler Tostrups Gaard, Kirkegaden.

I alle Landets Boglader faaes: **Om Marsagerne til Haarets Afalden og tidlige Graanen samt Forholdsregler til Forebyggelse og Helbredelse af disse Under** (ledsaget af Anbefaling fra en Læge) Pris 12 f.

Alb. Cammermeyer.

Hos F. Beyer i Bergen er udkommet:

Arte Kanute Aarlot, Smuler til Næring for Livet i Gud, en Samling af (hendes nedenfor enkeltvis opførte) Skrifter, 60 f.

- 1ste Del, Troens Frugt, en Samling af aandelige Sange, 18 f.
- 2den Del, Sjælens Morgen- og Aftenoffer, Bønner, Sutte og Sange paa hver Dag i Ugen, tilligemed Sange paa de fire Aarets Tider, 10 f.
- 3die Del, Sjælens aandelige Høitidsglæde, Bønner og Sange paa Aarets Høitidsdage, 12 f.
- 4de Del, Religiøse Breve med et Anhang af Religiøse Sange, 18 f.
- 5te Del, En gudhengivende Sjæls opbyggelige Sange, 4 f.

Hos F. Beyer i Bergen er udkommet:

Grundahls ABC og Læseøvelser, 2det Dplag 8 f.

- Udvælg af Skrifsteder, ordnede til Brug ved Religionsundervisningen 10 f.

Evenstens Regnebog for Almueskoler No. I-IV a 4 f.

- Facitbog til do. a 2 f.

Krogshs Regnebog til Skolebrug 60 f.

- Dpgaver, uddragne af do. 30 f.
- Facitbog til do. 24 f.
- Omrids af Verdenshistorien, 30 f.